

A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRÁNAK
1988. ÉVI BESZÁMOLÓ JELENTÉSE
ÉS 1989. ÉVI PROGRAMJA

BUDAPEST

1989

**A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADEMIA
KÖNYVTÁRÁNAK**

**1988. ÉVI BESZÁMOLÓ JELENTÉSE
ÉS 1989. ÉVI PROGRAMJA**

**BUDAPEST
1989**

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADEÉMIA KÖNYVTÁRA

Összeállította: Gregorovicz Anikó

ISSN 0230–7545

TARTALOMJEGYZÉK

I. A Könyvtár szervezete és irányítása	6
II. Munkafolyamatok elemzése	9
Állománygyarapítás, kiadványcsere, állomány	9
Feldolgozás	12
Olvasószolgálat	13
Raktározás	15
Dokumentáció, információ, informatika	16
Hálózati és módszertani munka	19
Reprográfiai szolgáltatások	20
Tudományos munka	21
Kiadványtevékenység	23
Nemzetközi kapcsolatok	25
Akadémiai Levéltár	30
Könyvtár és propaganda	31
III. Adatok és táblázatok	32
1. Gazdálkodás	32
1.1 1988. évi rovat szerinti elszámolás	32
1.2 1988. évi pénzügyi elszámolás feladatok szerint	33
1.3 Könyvtári pénzmaradvány levezetése	33
2. Személyzeti adatok	34
2.1 Létszám	34
2.2 Végzettség, szakképzettség	34
2.3 Besorolás, bérezés	35
2.4 Kitüntetés, jutalmazás	35
3. Állomány, gyarapodás	36
3.1 Gyarapodás szakok szerint	36
3.2 Gyarapodás eredete	37
3.3 Gyarapodás módja	37
3.4 Nemzetközi kiadványcsere forgalom	38

3.5 Nemzetközi kiadványcsere földrajzi megoszlása	38
3.6 Duplum és fölőspéldány kiajánlás	39
4. Feldolgozás	40
4.1 Könyvtári feltárás: címléírás, osztályozás	40
4.2 Katalógusépítés	40
5. Olvasószolgálat	41
5.1 Könyvtár használói	41
5.2 Használók foglalkozás szerinti megoszlása	41
5.3 Szolgáltatási alkalmak	42
5.4 Állományhasználat	42
5.5 Könyvtárközi kölcsönzés	43
5.6 Köttetés	43
6. Dokumentáció, tájékoztatás, bibliográfia	43
6.1 Tudományszervezési dokumentáció	43
6.2 Tudományszervezési gyorstájékoztató	44
6.3 Akadémikus bibliográfia	44
6.4 MISZON	44
7. SCI Heti gépi szakirodalomfigyelés	45
7.1 Szolgáltatások előfizetési árai	45
7.2 Előfizetők száma és szolgáltatások típusainak megoszlása	46
7.3 Előfizetők főhatóság szerinti megoszlása	46
7.4 A Társadalomtudományi Gépi Adatbázis Osztály szolgáltatásai	47
8. Hálózati és módszertani munka	47
8.1 Az MTA intézeti könyvtárainak állománya	47
8.2 Személyi ellátottság	48
8.3 Állománygyarapodás	48
8.4 Az MTAK hálózati tagkönyvtárainak megoszlása az állomány nagysága és személyi ellátottság szerint	49
8.5 Nemzetközi cserekapcsolatok	53
8.6 Könyvtárközi kölcsönzés	55
8.7 Olvasó- és állományforgalom	57
9. Reprográfiai szolgáltatások	59
9.1 Fototechnikai szolgáltatások	59
9.2 XEROX gyorsmásolat	59
10. Kiadványok bibliográfiája	59

	5
11. Nemzetközi kapcsolatok	62
11.1 Külföldi kiküldetések, tanulmányutak	62
11.2 Külföldi kutatók és látogatók	63
12. Munkatársak tagsága és közreműködése testületek tevékenységében	65
13. Munkatársak publikációi	71
14. A Könyvtárról 1988-ban megjelent cikkek, hírek, kiadványismertetések	79
IV. Társadalmi szervek munkája	83
V. A Könyvtár 1988. évi munkájának összegezése és az 1989. évi programjának főbb jellemzői	84
Rövidítések jegyzéke	87

I. A KÖNYVTÁR SZERVEZETE ÉS IRÁNYÍTÁSA

Az MTA Könyvtára szakmai tanácsadó szerve a *Könyvtári Bizottság*. A Könyvtári Bizottság tagjai:

elnök:	Király István akadémikus
társelnök:	Márta Ferenc akadémikus
	Rózsa György, a közg. tud. (informatika) doktora
titkár:	Gregorovicz Anikó tudományos titkár
tagok:	Máthé Imre akadémikus
	Braun Tibor, a kémiai tud. doktora
	Csapodi Csaba, az irodalomtud. doktora
	Garas Klára akadémikus
	Gáspár Rezső akadémikus
	Finta József akadémikus
	Rejtő István, az irodalomtud. kand.
	Szabó János akadémikus
	Szabolcsi Gertrud akadémikus
	Vámos Tibor akadémikus
	Varga János, a történettud. doktora
	Villangó István, az MM főosztályvezetője
	Vekerdí László tudományos tanácsadó
	Domsa Károlyné, az MTA Könyvtára mb. főigazgatóh.

A Könyvtár *szervezetileg* két igazgatóságra, osztályszervezeteknek megfelelő szervezeti egységekre, ezeken belül pedig csoportokra tagolódik.

Az MTA Könyvtár főigazgatója: Rózsa György, a közgazdaságtudomány (informatika) doktora, c. egyetemi tanár.

Az MTA Könyvtár főigazgatóhelyettesei: Braun Tibor, a kémiai tudomány doktora, c. egyetemi tanár és Domsa Károlyné mb. főigazgatóhelyettes.

Közvetlenül a főigazgató irányítása alá rendelt vezetők a főigazgatóhelyettesek, a gazdasági igazgató, a személyzeti megbízott, továbbá az alábbi szervezeti egységek:

Tudományos Titkárság

	osztályvezető: Gregorovicz Anikó
Könyvtárgépesítési Csoport	
	vezetője: Füredi Mihály
MISZON-csoport	
	vezetője: Gregorovicz Anikó
Gyorsmásoló Szolgálat	
	vezetője: Tarcsai Mihályné

Hálózati és Módszertani Szolgálat

vezetője: Mokányiné Nagy Katalin, a nyelvtudomány kandidátusa

A főigazgató felügyeli a különgyűjteményeket:
 Kézirattár és Régi Könyvek Gyűjteménye,
 Keleti Gyűjtemény,
 Levéltár.

A *Könyvtári Igazgatóság* Domsa Károlyné mb. főigazgatóhelyettes felügyelete alatt áll, szervezeti egységei:

Szerzeményezési Osztály
 vezetője: Murányi Lajos

Nemzetközi Csereszolgálat
 vezetője: Domsa Károlyné

Feldolgozó Osztály
 vezetője: Darabos Pál
 Címfelvételi csoport
 mb. vezetője: Gáspárné Monostori Judit
 Osztályozási Csoport
 vezetője: Darabos Pál

Olvasószolgálati Főosztály
 vezetője: Vitályos László
 Központi Olvasószolgálati Osztály
 vezetője: Pétervári Lászlóné
 Törökbálinti raktár
 vezetője: Bacskó Antal
 Könyvkötészeti csoport
 vezetője: Tódor Katalin

Folyóirattár
 vezetője: Büky Béláné

Tájékoztatási és Bibliográfiai Osztály
 vezetője: Fekete Gézáné
 Általános Tájékoztatási csoport
 vezetője: Fekete Gézáné
 Kutatás-Fejlesztés Folyóirat csoport
 vezetője: Balázs Péterné
 Kiadványszerkesztés
 vezetője: Suhai Pálné
 Sokszorosító csoport
 vezetője: Szondi Károly

Kézirattár és Régi Könyvek Gyűjteménye
 vezetője: Fülöpné Csanak Dóra, az irodalomtudomány kandidátusa
 Kézirattár
 vezetője: Fülöpné Csanak Dóra
 Régi Könyvek Gyűjteménye
 vezetője: Ritoók Zsigmondné

Keleti Gyűjtemény

vezetője: Apor Éva

Akadémiai Levéltár

vezetője: Wojtilla Gyula, a nyelvtudomány kandidátusa

Reprográfiai Osztály

vezetője: Tőkés László

Mikrofilmtár és Fotolaboratórium

vezetője: Tőkés László

Az Informatikai Igazgatóság Braun Tibor főigazgatóhelyettes irányításával működik, szervezeti egységei:

Természettudományi Gépi Adatbázis Osztály

vezetője: Klein Ágnes

CD/ROM Adatbázis Osztály

vezetője: Telcs András

Tudományelemzési Osztály

vezetője: Schubert András

Publikációs Adatbank csoport

vezetője: Schubert András

Gazdasági Osztály

vezetője: Lajtai János gazdasági igazgató

Pénzügyi csoport

vezetője: Czeglédi Katalin

Számviteli csoport

vezetője: Pásztor Lajosné

Bér- és Munkaügyi csoport

vezetője: Koronváry Miklósné

Üzemeltetési csoport

vezetője: Kurucz Csaba

II. MUNKAFOLYAMATOK ELEMZÉSE

ÁLLOMÁNYGYARAPÍTÁS, KIADVÁNYCSERE, ÁLLOMÁNY

Állománygyarapítás

Az MTA Könyvtára funkciórendszerében alapvető a gyűjteményi funkció. Az utóbbi években tapasztalt öröndetes állománynövekedés 1988-ra már nem jellemző: minden dokumentumfajta gyarapodása visszaesett. Ez a kedvezőtlen változás leg súlyosabban a könyvbeszerzést érintette: több mint ezer könyvvel kevesebb volt a beszerzés (1987: 14 132, 1988: 13 390). A Soros Alapítványtól korábbi kedvező módon történő rendelés 1988-tól megváltozott, ezt is az egyre csökkenő értékű devizakeret terhére kell beszerezni. Főképpen a természettudományos beszerzés került nehéz helyzetbe. Bizonyos gyarapodás-növekedés volt tapasztalható az orientalisztika és – a saját előállítás miatt – a mikrofilm állományban. A kézirat és régi könyv gyarapodás 1988-ban nem érte el az előző évit – nem volt számottevő vétel. A kiadványcsere aránya növekedett – főképpen a könyvbeszerzés terén. Az új periodikumok száma 1987-hez képest 10 %-os növekedést mutat, ezen belül a vétel útján állományba került új folyóiratok száma magas. A köteles példányok számaránya is növekedett. Az állomány összesen 32 447 tétellel (csökken az 1987. évi 36 014-gyel), azaz 13 390 könyvvel, 5635 kötet (23 383 db) periodikával, 13 082 egységnyi kézirattal és régi könyvvel, valamint 340 mű mikrofilmjével gyarapodott (L. 3.sz. táblázat).

A gyarapodás *beszerzés módja* szerinti megoszlásban a vétel 19 % – könyveknél 15,5 %, folyóiratoknál 17,5 %, kéziratoknál 23,5 %; a csere 32,4 % – könyveknél 48,9 %, folyóiratoknál 70 %; kötelespéldány 12,8 % – könyveknél 26,4 %, folyóiratoknál 11,3 %; ajándék 33,9 % – könyveknél 6,9 %, kéziratoknál 76,4 % (L. 3.3.sz. táblázat).

A múlt évi adatokkal összehasonlítva látszik, hogy a vétel aránya csökkent (ami abból is adódott, hogy a Kézirattárnak 1988-ban nem volt az előző évhez hasonló nagy vételi beszerzése), kivéve a folyóiratokat, ahol az újonnan beszerzett folyóiratok jelentős része vételből származott. A csere kis mértékben fokozódott, főképpen a könyveknél. A kötelespéldány aránya csekély mértékben, az ajándéké pedig jócskán emelkedett (a kéziratok anyag nagyarányú gyarapodása miatt).

A *gyarapodás eredete* szerint 54,3 % hazai, 18,5 % szocialista országokból való, 27,2 % pedig egyéb külföldről származó volt. Könyveknél a dokumentumok 29,5 %-a hazai, 70,5 %-a külföldi eredetű, ebből 30 % szocialista országokból való (L. 3.2.sz. táblázat). Látható, hogy összességében némileg csökkent a hazai beszerzés, könyveknél viszont ugyanakkor kissé növekedett, hasonlóképpen a szocialista országokból származó beszerzés (a nyugati rovására) is. Periodikák tekintetében a hazaiak és a szocialista országokból kapottak aránya csökkent, kis mértékben növekedett a nyugati beszerzés.

Vételből 2080 kötet könyv, vagyis 1246-tal kevesebb mű érkezett be mint tavaly! (1987: 23,5 %, 1988: 15,5 % a vétel aránya a könyvbeszerzésben az előzőekben már említett okok miatt.)

A Soros Alapítványtól 1988-ban már nem lehetett könyvet rendelni. Korábbi rendelésből a tárgyévben 179 kötet könyv érkezett be 304.633 Ft értékben.

A Könyvtárértékesítő Vállalatnak 1532 db rendelés ment ki 2.562.207 Ft értékben. Tavaly mintegy 500 db rendeléssel többet lehetett feladni ennél kb. 200.000 Ft-tal kevesebért, ami ismét jól tükrözi a beszámoló elején felvetett anyagi problémákat. A rendelések megoszlása:

1188 db humán (77,5 %), 262 db természettudományi (17 %), a többi 5,5 %-ot a Keleti Gyűjtemény rendelkezései jelentik. A vétel útján történő gyarapodás értéke 4.450.241 Ft volt (ebből 77 kötet került a Keleti Gyűjteménybe 285.084 Ft értékben).

Vétel útján 988 kötetnyi (6104) folyóirat került állományba, a 114 új címből 17 volt vételes, ami majdnem a tavalyinak a duplája.

A nemzetközi kiadványcsere jelentősége 1988-ban is meghatározó volt. A csere útján beérkezett művek száma – 6546 = több mint 4 millió Ft értékben – növekedett (630 kötettel), de a cserén belül jelentősen csökkent a tőkés országokból származó könyvek mennyisége, ami arra enged következtetni, hogy a vételből származó kiesést a jó nyugati cserekapcsolatok sem tudják ellensúlyozni. A gyarapodás mértéke a magyar könyvek esetében azonos szinten maradt, a Szovjetunióból beérkező könyvek száma nőtt, a népi demokratikus országokból jövő csere aránya lényegében változatlan maradt.

Folyóiratból 3949 kötet került be cseréből, az új címekből pedig 69-et (114 közül) sikerült csere útján beszerezni. A partnerkapcsolatok alakulása kiegyensúlyozott volt, 13 megszűnt és 21 új keletkezett. A devizás könyvek cserébe érkezése kiegyensúlyozott, gondot a természettudományos irodalom beszerzése okoz. A cserealapot képező Akadémiai Kiadó folyóiratai közül megjelent az Acta Antiqua összevont száma, de több még mindig váratott magára, s ez nagy mértékben akadályozza a Könyvtár cseretevékenységét. A helyzetet nehezíti a Terjesztési Osztály késedelmes szállítása, a kiadói tervek nem időben történő megjelelése stb. 1988-ban az újonnan kiküldött folyóiratok és könyvtári kiadványok száma 57, törlésre került 34.

Könyvcseré keretében összesen 8523 kötet érkezett be, ebből állományba 6546, kizárásra 1977 került. A cserébe érkezett könyvek értéke 4.091.801 Ft volt. 1988-ban is közel 640 könyvet, kb. 800 címet igényelt a Könyvtár nyugati és szocialista partnerei duplumjegyzékeiből. A cserébe kiküldött könyvek száma 3687, ami 989.998 Ft-nak felel meg. A beérkezett könyvek 76,8 %-a került állományba.

A folyóiratállományba bekerült 114 új cím (+ 34 sorozat) közül 69 érkezett cserébe. A kimenő folyóiratanyag mennyisége 557 kötetet tett ki. Az állományba került új folyóiratok közül 95 a Folyóirattárba, 19 a Keleti Gyűjteménybe került.

A Nemzetközi Csereszolgálat 1988-ban 11 604 kiadványt expedált, ebből 3687 könyvet. Az ún. megváltott folyóiratokból 86 720 Ft folyt be.

A Könyvtár állományát a *kötelespéldányok* is gyarapították, 1988-ban 3531 könyv és 634 periodikus kiadvány került be ezúton (25-tel több új folyóiratcím, mint tavaly).

Ajándékból könyv és folyóirat tekintetében kevesebb volt, kéziratári anyag viszont – 10 000 egység – ismét kiugróan magas számban került be (L. 3.3.sz. táblázat).

A könyv- és folyóirat gyarapodás szakok szerinti megoszlásáról a 3.1 táblázat ad tájékoztatást. Könyvek tekintetében némileg csökkent a természettudományiak és a szépirodalom aránya.

A gyarapítással párhuzamosan folytatódott a fölpéldányok és duplumok kizárása: könyvek vonatkozásában 7 jegyzék ment ki (2545 kötetről), ebből 1445 kötetet igényeltek (57 %). A számítógépes duplumfeldolgozás is beindult, 1324 cím került be a gépbe (ezenkívül az év első felében már 2000 címet írtak le még régi módszerrel). A folyóiratosztály 2 duplumjegyzéket készített; a 233 címet tartalmazó kurrens külföldi folyóirat-jegyzék anyagának 26 %-ára volt igény. A nem kurrens címetek tartalmazó jegyzék anyagának 63 %-át igényelték.

A vételes gyarapítás során a folyóiratreklamálás jelentős volt – 54 tétel (50 %-kal több, mint az előző évben).

Az állomány könyv- és folyóiratgyarapítási munkájához kapcsolódik a különgyűjtemények állományfejlesztési tevékenysége.

A *Kézirattár* 1988. évi gyarapodását a 3.sz. táblázaton lehet nyomon követni: a vétel jóval a tavalyi alatt maradt, viszont nagyarányú ajándékozással gazdagodott a gyűjtemény. A kéziratbeszerzések közül megemlíthető tételek:

Vételek: Berzeviczy Albert naplói, Gyulai Pál-levél, Bánki Donát egy kiadatlan munkája, Zilahy Lajos-kéziratok, Füst Milán-levelek, Fülep Lajos-levelek, Endrődi Sándor verse, Tessitori Nóra hagyatékának újabb része stb.

Ajándékok: Reinbold-dokumentumok (erdélyi kéziratok és képek a szabadságharc idejéből), Lakó György iratainak újabb része, Tolnay Károly mintegy 70 levele, Dukai Takács-dokumentumok stb.

Régi könyv beszerzések: Kaisers Maximilians I. Gebetbuch (1512) facs. 1907. – Hortulus animae (ősnymt. facs.) 1907. – Hortus sanitatis (ősnymt. facs. 1924.).

A *Keleti Gyűjteményben* a gyarapodás számadatai növekedést mutatnak az 1987. évhez képest. Az év során a Keleti Gyűjtemény 1464 művet (1634 kötetben) vett át a Szerzeményezési Osztálytól, ez a vételes és csere-gyarapodást együttesen mutatja. A beérkezett vételes anyag számla szerinti értéke 283.608 Ft, ehhez jön magánvásárlásból +14.650 Ft, a kettő együttesen 298.258 Ft.

Nagyértékű ajándékot kapott a Keleti Gyűjtemény Pintér Marianntól, aki elhunyt férje, Hekhamaneshi Keykhosrow iranisztikai könyvtárát adományozta a Könyvtárnak. Az anyag elsősorban perzsa nyelvű kiadványokat tartalmaz, főként a perzsa filozófia, irodalom köréből, melyek ma beszerezhetetlenek.

A Keleti Gyűjtemény deziderátait a Japan Foundation elfogadta, 63 kötet elindításáról jött értesítés. Az 1989-es évre is kiment a pályázat, az elfogadásáról még nincs hír. – Egyébként 19 új folyóirattal és 2500–2800 kurrens füzetrel gyarapodott a gyűjtemény. Kéziratvásárlás 1988-ban nem volt.

A *Mikrofilmtár* állománya 340 mű filmjével gyarapodott, ebből 312 saját előállítású. A mikrofilmezési és állománygyarapítási feltételek nem térnek el jelentősen a korábbiaktól. Rendszeresen készültek felvételek a könyvtárápítkezésekről és az új épületről. A fotomegrendelések fejében befolyt összeg 142.768 Ft, az állományba vett – saját előállítású – felvételek értéke 399.288 Ft volt.

A külföldről vásárlás vagy csere formájában érkezett mikrofilmek között említésre érdemes a müncheni Bayerische Staatsbibliothek 10 kézirata. Helyszíni mikrofilmezést ismét Szlovákiában folytattak a Mikrofilmtár munkatársai: Pozsonyban a Szlovák Tud. Akadémia Könyvtárában 18–19. századi kéziratot vettek filmre, köztük az Evangélikus Lyceum kéziratárának 1903-ban készített kötet-katalógusát és Institoris Mihály lelkész levelezésének befejező részét, folytatva az 1987-ben elkezdett munkát. Késmárkon a volt Evangélikus Lyceum kéziratárában 11 kéziratot fényképeztek le, közöttük egy 16. századi nyomtatványhoz kötött két kézirat széphistóriát, az egyik Hunyadi Jánosról szól. Itt terven felül filmre vették a Kézirattár cédulakatalógusát (kb. 2500 db kézirat katalóguscédulát).

Az egyházi gyűjtemények állományából lefényképezték az esztergomi Érseki Simor Könyvtár 71 kéziratát és a Református Ráday Gyűjtemény 26 kéziratköteget. Az Egyetemi Könyvtár állományából 36 kéziratot filmeztek le.

Fábi Zsuzsától 23 akadémikusról készített, összesen 92 eredeti negatív felvételt vásárolt meg a Könyvtár.

Az állományba vett mikrofilmfelvételek (a saját előállítású filmek) megoszlása az eredeti őrzőhelye szerint: MTAK állománya 61 300, külföldi helyszíni felvétel: 2497, más hazai gyűjteményből 34 888, könyvtárközi kölcsönzésben érkezett kiadványokról 2954, azaz összesen 101 639 felvétel készült.

Állományvédelem, kötészet

A keleti anyagok restaurálásai közül kiemelendő az A 384. jelzetű Kaufmann-kézirat (Tripartite Mahzor) restaurálása az OSZK-ban: ennek költségei nem terhelték az osztály restaurálási keretét. Az évi 40.000 Ft-os keretből a következő kisebb restaurálásra futotta: egy kézirat (A 573), három régi nyomtatvány (B 188, 605 és 811) és egy geniza restaurálására, valamennyi a Kaufmann-gyűjteményből, összesen 38.974 Ft értékben.

Külön problémát jelent a Keleti Gyűjtemény hagyományosan fűzött állománya. Évente mintegy 150–200 kötetet kellene újrafűzni, de mivel ez munka- és időigényesebb tevékenység, a kötészet leterheltsége miatt nem oldható meg.

A Kézirattár számára 5 db kötés készült a házi kötészetben, külső szakemberek 1 kódexet, 1 db kéziratot kötetet, 187 folió kéziratot (Balázs Béla naplóiból), valamint 13 db régi könyvet hoztak helyre.

A Kötészet tevékenységét számszerűen az 5.6. sz. táblázat mutatja. 1988-ban három hónapig teljes létszámmal az olvasótermi kézikönyvek jelzeteinek számnymosását és felragasztását, továbbá év végéig 1012 kötet kézikönyv, lexikon újrakötését, díszes aranyozását végezte. A Kötészet részéről is felmerült a fűzéssel történő újrakötés szükségessége, ami időigényes munka és a teljesítmény nem tervezhető előre. A Kötészet számszerű teljesítménye: a Folyóírártárnak 2414 kötet, 1760 könyv- és 50 bőrkötés, 1 restaurálás, 26. keleti könyv, 8 kézirattári régi könyv rendbehozatala, 700 disszertáció számozása, valamint számos egyéb munka pl. brossúrák, dobozok, regiszterek, számozások jelzik a Kötészet 1988. évi munkáját. A nem könyvtári célra végzett munkák számlázott értéke 26 950 Ft. A raktárban tapasztalható magas páratartalom (beázásból ered) továbbra is kárt okoz az anyagokban.

Állomány

Az MTA Könyvtárának állománya az 1988. december 31-i állapotnak megfelelően:

975 245 kötet könyv
279 144 kötet periodika
570 348 kézirat és régi könyv
21 796 mikrofilm

1 846 533 egység

FELDOLGOZÁS

1988 folyamán 10 344 kötet modern könyv címléírása és 9500 mű szakozása, 1100 keleti könyv címléírása és ugyanannyi szakozása, 18 új keleti folyóirat feldolgozása, 281 folyóirat címfelvétele történt meg (ebből 94 új periodikára, 187 pedig régi szakokból rekatalogizált anyagra vonatkozott). A Folyóírártár a költözés kapcsán nagy mennyiségű ömlesztett régi szakból előkerült periodikákat nézett és válogatott át. Erdemleges esetben állományba vette ezeket (187 cím). 358 db folyóirat átkerült részcímes feldolgozásra. A könyvfeldolgozás 1988-ban nem tudta követni a beszerzés ütemét, ismét jelentős restancia keletkezett (a keleti könyvekre vonatkozóan is). A Keleti Gyűjteménybe tartozó Scheiber Gyűjtemény feldolgozása – a

Soros Alapítvány támogatásával – megfelelően előrehaladt. Elkészült 1920 tétel bibliográfiai leírása, tematikus feldolgozása, az anyag előszerkesztése és rendezése. E munka a felénél tart, a kézirat 1989 derekára fog elkészülni.

A kézirat anyagból befejeződött Szabolcsi Bence hagyatékának, Kabdebó Tamás Poetry of Hungary c. antológiával kapcsolatos iratainak, a Szélpál Árpád-hagyatékának és a Kisfaludy Társaság iratainak feldolgozása; megkezdődött a Kun Imre-levelezés, a Révész Géza-hagyaték, a Bisztray Gyula-hagyaték, a Gyovay Eszter-hagyaték, valamint a kisebb beszerzések rendezése és katalogizálása.

A nyomtatott katalógusokból az A sorozat 19. köteteként megjelent Horányi Károly: Kandidátusi és doktori disszertációk (D 8271–D 10.847) Bp. 1988. c. katalógusa 196 lap terjedelemben.

Folytatódott a régi magyar könyvek gyűjteménye, az antikvák és a Könyvelosztótól kapott régi könyvek feldolgozása.

A mikrofilmeknek az állománybavételével egyidejűleg megtörtént a feldolgozása is (340 mű).

A folyóirat-retrospektív feldolgozó munka az előző évihez hasonló mennyiségű volt – 1692 kötet feldolgozása valósult meg. Új címek rekatalogizáló szintű feldolgozására munkahelyhiány miatt ez évben sem volt lehetőség.

A KFKK 1988-ban nem kérte a folyóiratok bejelentését. Az NPA gépesítési munkálatai miatt a feladatokat átcsoportosították és 1989-ben fogják kérni két évre visszamenőleg a bejelentéseket.

Az 1950–1985 évekre kiterjedő betűrendes katalógus mikrofilmlapra vétele a befejezéshez közeledik, az A–S betűig a szakkatalógus teremben az olvasók rendelkezésére áll a forgódobos tárolású katalógus és a hozzá tartozó leolvasógép.

A "Külföldi Időszaki Kiadványok a Magyar Könyvtárakban" c. készülő országos kiadvány preprint köteteinek ellenőrzése tovább folytatódott. 1988-ban három kötet (56., 57., 58.) – 329 oldal – érkezett az Akadémiai Könyvtár periodika adatbázis ellenőrzésére.

Kardex-revizióra 1988 folyamán a költözés és annak előkészítése miatt nem volt kapacitás.

A Könyvtár feldolgozó és katalógusépítő munkáját részletezi a 4. 1. és a 4. 2.sz. táblázat.

OLVASÓSZOLGÁLAT

Az új könyvtáráépületbe való áttelepülés legnagyobb feladatokat az Olvasószolgálatra (és a Folyóíratállásra) rótt. A legtöbb mozgatás, a legjelentősebb változás végeredményben e téren következett be, ezért a beszámoló jelentés is részletesebb.

Költözés és új olvasószolgálati rend

Az áttelepülés elkerülhetetlenül az olvasók megrövidítésével járt. A könyv- és folyóirat-gyűjtemény olvasóterme július 15-én bezárt, az új olvasóterem csak *november 8-án nyílt meg*. A kölcsönzés már július 5-től szünetelt. A legnagyobb költöztetésre váró tétel a kereken 14 000 pm könyv és folyóirat volt. Az áttelepítési terv a következő elgondolásokra épült:

Az új könyvtáráépület *raktári* kapacitása könyv és folyóirat között nagyjából 5:4 arányban oszlik meg, az osztóvonal a tömör szinteknél az épület keresztgöngyelye.

Régen ismeretes volt, hogy a *könyvgyűjtemény* teljes egészében nem fér el az új raktárakban, tehát továbbra is jelentős mennyiségű könyvanyag külső raktári elhelyezésével kell számolni. A 100 000 jelzetű könyvek már eddig is a törökbálinti raktárban voltak. A másik csoport kiválasztását tartalmi szemponttal lehet indokolni: 1970 végétől 800 000-rel új szám-tartományba kerültek azok a könyvek, amelyek nem tartoznak a szorosan vett gyűjtőkörbe, ill. kis népek nyelvi és irodalmi tárgyú könyvei. Ez az eddig az Újpesti-rakparton tárolt állományrész kikerült a törökbálinti raktárba (75 ezer kötet). Ezen állományrész is a belső raktárban gyarapszik, de a törökbálinti raktárba a helye kb. 8–10 évre biztosítva van. A törökbálinti raktárban tehát jelenleg három katalogizált, feldolgozott állományrész van: az 1950 előtti régi szakok, 1950 és 1956 közötti feldolgozású 100 000-res, és az 1970-től gyarapodó 800 000-res állományrész.

A belső raktárba kerültek a Kun Béla rakparti pinceraktárból a 200 000-res és 400 000-res, a székházból a 400 000-res, 600 000-res és 350 000-res jelzetek. A Kun Béla rakparti raktár kiürült. A felsorolt állomány elhelyezésével a könyvraktári részben mintegy 7–8 évi gyarapodás fér el. A folyóiratok 15 évi gyarapodás kihagyásával kerültek állványra. Ezzel az új raktári rész teljesen betelt, sőt a kurrens számsor vége (a legújabb folyóiratok) az Akadémia pincéjében, régi helyükön maradtak a fent írt gyarapodási hely kihagyásával. Az új raktártér polcmétere kerekén 16 500 pfm. A törökbálinti raktárban az üres raktári polcokon kívül (amelyre a 800 000-res rész fog gyarapodni) a könyvtartaléknak 6–7, a folyóirattartaléknak 7–8 évi gyarapodásra van helye.

A könyvek és folyóiratok áttelepítése július 28 és augusztus 26 között megtörtént.

Az Olvasószolgálat másik nagy feladata a *kézikönyvtárnak* az új olvasóterembe való elhelyezése, külső és belső jelzetekkel való ellátása. A kézikönyvtár anyaga katalógus formájában már előzőleg összeállt. A könyvek elhelyezési rendje nagyjából az ETO-t követi. A végleges rend kialakítása után a külső jelzeteket a Kötészet munkatársai ragasztották fel. Segítségre voltak a Xerox-szolgálat munkatársai is. A régi lexikonok, kézikönyvek nagy sorozatainak újrakötését a Kötészet végezte. A mintegy 18 000 kötetes kézikönyvtár rendezése, jelzése stb. egészen a megnyitásig tartott.

A megnyitás előtt ki kellett alakítani az új olvasóterem és az ott folyó szolgálati munka rendjét. Már a tervezés stádiumában eldőlt, hogy a közös olvasóteremben külön könyv és folyóirat szolgálati pult lesz, s a bejáratához ellenőrző pult kell. Az olvasók fogadásának és nyilvántartásának a munkája az Olvasószolgálat tevékenységi köréhez tartozik. A könyvre ill. folyóíratra vonatkozó speciális szolgálati tevékenység viszont elkülönül.

A használat megkönnyítésére elkészült egy könyvtárismerető füzet. Ugyancsak elkészült a két gyűjtemény használati szabályzata, amely az olvasók körét az eddigiekhöz képest jelentősen kibővíti: helybenolvasásra jogosító látogatójegyet minden bölcsész és TTK hallgató kap, oktatói ajánlással pedig valamennyi felsőoktatási intézmény tudományos diákköri tagja. A kölcsönzési jog a tudományegyetemek bölcsész és természettudományos szakos oktatóira terjed ki.

A november 8-tól az év végéig terjedő szűk két hónap alatt 400 fő iratkozott be helybenolvasásra és 284 fő kapott kölcsönzésre jogosító látogatójegyet. Az olvasóterem férőhelyei (75 könyv-, 30 folyóíratolvasó hely – ezek számozottak –, négy kutatófülke és 12 segéd-könyvtári asztalka) lehetőséget adnak a réginél nagyobb forgalomra. A több látogató azonban nem jelenti feltétlenül az állományhasználat ilyen arányú növekedését. A kézikönyvtár egyes területeinek kijelölt gondozói vannak.

A *figyelőszolgálat* az év folyamán a költözködés ellenére is folyamatos volt. Új igénylőlap beadására kérte a Könyvtár az olvasókat, hogy a visszajelzésekből bizonyítást nyerjen a

szolgálat szükségessége: és egyidejűleg a feleslegessé vált, de le nem mondott értesítések kiszűrhetők. 160 kutató 1122 téma figyelését kérte. Az előző évhez képest növekedés tapasztalható.

Olvasó- és állományforgalom

A *beiratkozott olvasók száma* (2623), valamint az állományhasználati adatok a négy hónapos zárvatartás (központi szolgálatnál) miatt természetesen alatta maradnak az előző évi adatok átlagának. A *szolgáltatási alkalmak száma* a Keleti Gyűjtemény helybenolvasását kivéve minden területen csökkent, hasonlóképpen az állományhasználat is. Kivételt képez a Mikrofilm, amely – az elköltözés révén két helyiséggel kibővült – mind a szolgáltatások, mind az állományhasználat szempontjából felülmúlta a tavalyi adatokat (L. 5.3. és 5.4.sz. táblázat).

A periodika használat teljes képet akkor ad, ha a szolgáltatási alkalmakhoz ill. az állományhasználatához hozzájön a xerox és fotózási alkalmak száma is, ezzel az alkalmak együttes száma 7101, a kézirat és régi könyv esetén ez 2174.

Az *állományhasználati adatokból* (L. 5.4.sz. táblázat) kiderül, hogy csak a mikrofilm használat gyakorisága növekedett, minden többi – objektív okok miatt – csökkent. A használók tudományos fokozata, foglalkozás szerinti megoszlását az 5.2.sz. táblázat mutatja. A központi olvasószolgálatnál csökkent a tudományos fokozattal rendelkező olvasók száma, viszont nőtt az egyetemi hallgatóké. Mind a központi olvasószolgálatnál, mind a Kézirattárban beiratkozottaknál legjelentősebb csoportot a tudományos kutatók és a nem főfoglalkozású kutatók alkotják.

Szolgáltatások

Az alapvető hagyományos szolgáltatásokról – *helybenolvasás, kölcsönzés* – az állományforgalomnál esett szó. Az adatok a saját állományból szolgáltatott dokumentumokra vonatkoznak. Jelentős segítséget ad a Könyvtár az olvasóinak a *könyvtárközi* kölcsönzéssel: 1988-ban mind a kért, mind a kiadott könyvek száma csökkent (L. 5.5.sz. táblázat). Ugyancsak csökkent a periodikák és a kéziratári anyagok xeroxoztatási igénye (zárvatartás miatt).

A *figyelőszolgálat* a költözködés ellenére folyamatos volt (l. előző oldal). Az olvasók tájékozódását (de a könyvtáros munkáját is) elősegíti a már tavaly üzembe helyezett, most a szerzői katalógusteremben működő *CD-ROM* berendezés, amely kompakt lemezes adatbázisa (l. MTA Könyvtárának 1987. évi beszámoló jelentése 14. old.) 1988-ban kibővült a Library of Congress Catalog 1962–1987 (angol) 4 kötetével és az 1962–1987 idegennyelvű 1 kötetével.

Az előző évben elkezdődött olvasószolgálati nyilvántartást és kölcsönzést célzó *gépesítés* 1988-ban nem valósult meg, de megtörtént a békéscsabai SZÜV-nél a program adaptált változatának megrendelése. Előnyös lesz a kölcsönzési reklamáció, a könyvvisszavétel, a statisztika és elmarad egy kézi nyilvántartás, de a kölcsönadás egyelőre nem válik egyszerűbbé, s egy kézi nyilvántartás továbbra is szükséges lesz.

RAKTÁROZÁS

Az új épület elfoglalásával kapcsolatos lényegesebb raktári mozgást az előző fejezet tartalmazza.

A törökbálinti raktárban a rutinmunkák rendben folytatódtak. A régi szakok katalógusáról xerox-másolatok készültek. A xerox-műhely befejezte a munkát, folyik a másolatok rendezése egyes szakokon belül. A terv az, hogy az így raktári rendbe rakott katalóguscédulák segítségével revíziót kell végrehajtani, amelynek alapján az inventáriumot és a katalógust ki lehet javítani. Ez az állományrész ugyanis már nem fog rekatalogizálásra kerülni, és az 1970 és 1974 között folyó revízió nem volt pontos.

A Nemzeti Casino könyvtárának rendezése lassú ütemben, de ebben az évben is folytatódott. Az állományt könyv és folyóíratra már régebben szétválasztották, egyes folyóiratok kötetei is egymás mellett vannak. A könyvállomány szorosabb szerzői betűrendbe való rendezése folyik.

A raktárnak beköltöztéstől kezdve észlelt hiányosságait sajnos nem sikerült megszüntetni. A tető még mindig beázik. Az esővizet tartályokba kell gyűjteni. A DEPO vezetősége 1988-ra ígérte már a kijavítását, de ez nem történt meg.

A raktár másik nagy hiányossága, hogy a fűtési szezonban a szükséges légállapot nem biztosítható. A páratartalom 20–30 % között mozog, holott 45 %-nál nem lehetne kevesebb. 1988 augusztusában szerződést kötött a Könyvtár az Elektromos Szövetkezettel "Defensor" párasító készülék szervizelésére. A szövetkezet műszerésze a készülék 8 órai működtetése esetén 50 % páratartalmat ígért, ez azonban nem következett be. A nagyon alacsony páratartalom veszélyezteti a könyveket, különösen a régi szakokban találhatóakat.

A költözés ténye a "nem költöző" osztályok állományát is megmozgatta. Így a Kéziratár állományának mintegy 75 %-át megmozgatta, ui. ki kellett üríteni a Székházban és Törökbálinton elhelyezett dokumentumainak egy jelentős részét, az újonnan kapott helyen – a II. em. raktárban – alkalom nyílt az állomány logikus elrendezésére. A Keleti Gyűjtemény új anyagának elhelyezése kb. 400 pm átrakást tett szükségessé, s a Scheiber-hagyaték is új helyre költözött.

DOKUMENTÁCIÓ, INFORMÁCIÓ, INFORMATIKA

Szakirodalmi informatikai tevékenység

A Könyvtár gyűjteményi funkciójához kapcsolódik a tudományos információ funkciója: a saját állomány, a dokumentációs munka, a korszerű és bővülő szakirodalmi információszoftverek biztosítják a felhasználók megfelelő és naprakész információellátását.

1988-ban a *Természettudományi Gépi Adatbázisok Osztálya* tovább folytatta az ISI adatbázisain alapuló szolgáltatásokat. Hat szolgáltatástípusban kaptak a megrendelők számítógépes szakirodalmi információt.

1988-ban a megrendelők először vehették igénybe a floppy-lemezre rögzített számítógépes témafigyelést. Az új szolgáltatás egyaránt vonatkozott az ASCA és ASCATOPICS típusú témafigyelésekre. A szolgáltatásokhoz adatbázis-kezelő- és konvertáló programot biztosított az osztály.

Az év során 7 fő 9 témában rendelt ASCATOPICS szolgáltatást és 23 fő 28 témában rendelt ASCA szolgáltatást floppy lemezen.

Az év során 40 új ASCA profil készült, mely 1191 kérdést tartalmazott. 1988 folyamán összesen 560 ASCA profil futott 424 megrendelő számára, melyből 4 profil BIO-MIX szolgáltatás keretében készült.

ASCATOPICS szolgáltatást 180 fő vett igénybe 304 témában.

Folyóirat tartalomjegyzék figyelést 123 fő vett igénybe, akik összesen 1097 db folyóiratot figyeltettek 710 folyóiratfajta közül.

Publikációs tevékenység, illetve idézettségfigyelési szolgáltatást 99 fő vett igénybe 587 név esetében.

A szolgáltatások évi előfizetési árai a 7.1. táblázatban található. Az árak változatlanok voltak az előző évihez képest. Az év során új szolgáltatásként bevezetett floppy lemezes szolgáltatás előfizetési árát szintén a 7.1. táblázat tartalmazza.

A heti gépi szakirodalmi szolgáltatások teljes árbevétele 1988-ban 6.135.444 Ft.

1988-ban a gépi szolgáltatásokat 664 megrendelő vette igénybe, kiknek főhatóság szerinti megoszlását a 7.3. táblázat tartalmazza.

Az Informatikai Olvasótermet – január 2. és szeptember 19. között – 300 fő látogatta. A továbbiakban – a költözés miatt – az index kötetek különgyűjteményként való kezelése megszűnt, illetve beleolvadt a nagy olvasóterem szabad polcon elhelyezett anyagába.

Az MTA rendes és levelező tagjainak az MTA főtitkára által felajánlott térítésmentes szolgáltatását 45 fő (394.180 Ft) vette igénybe.

A *Társadalomtudományi Gépi Adatbázis Osztály* 1988-ban a Dissertation Abstractban történő propaganda célú ingyenes keresés után bevezette a térítéses szolgáltatást. Az érdeklődők ezenkívül további adatbázisokat is használhattak: Science Citation Index (1986–1989), Medline (1983–1989). A szolgáltatásokat – jelentős sikeres propaganda hatására 350 fő vette igénybe kb. 700 órában és 104.890 Ft értékben, a teljesített disszertációk (komplett és teljes szöveg) megrendeléséből 132.100 Ft folyt be + 974.400 Ft OTKA keret terhére, tehát 1.211.390 Ft az összbevétel (L. 7.4.sz. táblázat). Az Osztály OMFB adatbázis építési pályázatból nyert (1,6 millió Ft, kifizetve 800.000 Ft) összegből SZKI Pronet lokális hálózat építését és online kialakítást finanszírozott. Tesztelésre a British Library és a Bibliothèque Nationale kísérleti lemezt használt. A MISZON adatbázisból történő szolgáltatás technikái nehézségekkel küzdött, de a költözés is hozzájárult, hogy a keresés minimális volt. Az osztály gondozza az Olvasószolgálaton elhelyezett adatbázisokat is.

Tudományszervezési dokumentáció, tájékoztatás

A tudományszervezési munka keretében megjelent a *Kutatás-Fejlesztés* 28. évfolyama 37,5 ív terjedelemben. Az eredeti cikkek, a szemlecek, a figyelők tematikája – csak a leglényegesebbeket említve – kiterjedt a hazai és külföldi tudománypolitikára, kutatásszervezésre, a tudományfilozófia, tudománymetria, tudománystatisztika, innováció, alapkutatás alkalmazása, felsőoktatás, kutatóképzés kérdéseire. A folyóirat szerkesztőbizottsága (Román Zoltán elnök, Rózsa György főszerkesztő, Balázs Judit szerkesztő és Bujdosó Ernő, Kónya Sándor, Rakusz Lajos, Tamás Pál, Tolnai Márton) két ízben ülésezett az év folyamán. A szerkesztőbizottság értékelve a folyóirat 1988. évi számait, színvonalát megfelelőnek tartotta és további témajavaslatokkal segítette a szerkesztés munkáját. A folyóirat 800 példányából mintegy 700 példány kerül előfizetés és csere útján a megrendelőkhöz.

Folytatódott a téma bibliográfiai címanyagának a gyűjtése, mely egyrészt tematikus rendben megjelent a folyóiratban, másrészt alapjául szolgált a *tudományszervezési gyors tájékoztató* szolgáltatásnak 800 forintos előfizetési díj mellett, illetve egy igen szűk akadémiai kör részére térítésmentesen. Ez a személyre szóló, tömör ismertetéssel ellátott címanyag havonta került postázásra. 1988 folyamán a szolgáltatást 23 megrendelő vette igénybe, a kiküldött bibliográfiai cédulák száma 7 538 db volt.

A *hagyományos tájékoztató* munka keretében bibliográfiai összeállítások készültek és megválaszolásra kerültek a feltett kérdések. Növekedett azoknak a külföldi megkereséseknek a száma, amely az adott témában az MTAK állományára alapozva vár feleletet. Ezek a típusú kérdések sokszor túlmutatnak a tájékoztatás fogalmán, esetenként kutatómunkát igényelnek. Változatlanul élt a tájékoztatás konzultációs változata, amikor az érdeklődő szóban kapott információt bizonyos témák forrásanyagára, lelőhelyére vonatkozóan.

Folytatódott az *akadémikus bibliográfia* gyűjtése, az év folyamán ez a speciális információs forrás 2173 új tétellel gyarapodott.

A tájékoztatás fogalomkörébe tartozik a HungInfo periodikus kiadvány, a magyar társadalomtudományi folyóiratok tartalomjegyzékeinek angol nyelvű közreadásával. Ehhez a tájékoztató formához tartozik az a szolgáltatás, amelyet a külföldieknek nyújt az intézmény az érdeklődésre számot tartó cikkek xerox másolatának a biztosításával. A külföldi felhasználók éltek ezzel a lehetőséggel, közel 1000 oldalnyi másolatot kértek.

Információs együttműködés

A szakirodalmi információellátás korszerűsítéséhez és bővítéséhez az MTA Könyvtára a hazai és külföldi információs rendszerekben való részvételével vagy annak igénybevételével, a könyvtári kapcsolatok kiszélesítésével, új szolgáltatások, technikák, adatbázisok bevezetésével és használatával járul hozzá. A hazai számítógépes társadalomtudományi információs és dokumentációs rendszer támogatására hivatott TIM (Társadalomtudományi Információs Munkacsoport) tagkönyvtárai előző évben OTKA II pályázaton nyert összeget (mintegy 50 millió forintot) könyvtári folyamatok gépesítésére, információs adatbázisok építésére stb. használják föl. Az MTAK, OSZK, SZTAKI alapítású KF Infrastruktúra Kft nemzetközi tendert hirdetett meg nagy teljesítményű számítógépre; az értékelés áthúzódott 1989-re.

A Könyvtár külföldi ill. nemzetközi együttműködéséről az Együttműködési programok c. fejezet tájékoztat.

Információ és könyvtárgépesítés

Az előző évben beindult könyvtárgépesítési programot a Gépesítési csoport gondozza.

Az MTAK Gépesítési csoportjának tevékenységét továbbra is a későbbiekben beszerzendő nagyszámítógépre való előkészületek, az MTAK dolgozóinak és az akadémiai tudományos intézetek könyvtári hálózatába tartozó könyvtárosoknak számítástechnikai oktatása, ezenfelül az MTAK egyes könyvtári részfeladatainak személyi számítógépes megoldása jellemezte, mindez a korábbi gépesítési tervekben körvonalazott koncepcióknak megfelelően.

A csoport az Olvasószolgálattal közösen kialakított egy módosítási javaslatot a SZÜV Békéscsabai Számítóközpontja által 1987-ben készített olvasószolgálati programra, amelyet az MTAK a Művelődési Minisztériumtól kapott térítésmentesen 1988 januárjában. Az így kialakított új, immár helyi számítógépes hálózatban működő program az Olvasószolgálat munkáját jelentősen megkönnyíti. 1989 júniusáig az Olvasószolgálat dolgozói a könyvtárközi kölcsönzés anyagán megtanulják a számítógép és a program üzemeltetését, a program ún. éles indítása 1989 júliusában lesz.

Megkezdte az MTAK Csereszolgálatának ügyviteli segítségét és egyes részfeladatok programozását. A cserepartnerek címeinek, valamint a sorozatok és könyvek adatainak nyilván tartó programjai elkészültek. Figyelemmel kísérte és segítette az MTAK Szerzeményezési Osztályán számítógéppel végzett duplumnyilvántartás munkáját. Kialakította a duplumlista

képernyőn való megjelenítésének végleges formátumát. Segítette az MTAK Gazdasági Osztályán számítógéppel végzett rovat-tétel pénzügyi nyilvántartás munkáját. Elkészített egy anyagot "Katalógus gépesítéséhez adatlapos katalogizálás igényei" címmel, MARC kódokkal illusztrálva (27 lap). Az MTA Központi Hivatalának felkérésére elkészítette az MTAK Számítástechnikai Védelmi Szabályzatát.

1988 február 1-től 12-ig kéthetes intenzív tanfolyamot tartott az MTAK dolgozói számára a személyi számítógépek könyvtári alkalmazásáról, valamint a MicroISIS programcsomag használatáról. A tanfolyamot több kisebb csoportban számítógépes gyakorlattal egészítette ki. Az MTAK Hálózati és Módszertani Szolgálatával szoros együttműködésben 1988. október 5–7 között háromnapos számítógépes gyakorlattal egybekötött intenzív továbbképző tanfolyamot tartott az MTAK könyvtári hálózatában mikrogepeket alkalmazó könyvtáros felhasználók számára. E tanfolyam keretében számítógépkezelői alapismeretekről, valamint a MicroISIS könyvtári adatbáziskezelő programcsomag használatáról volt szó. Ezen a tanfolyamon 25 fő vett részt.

Tovább gyarapodott a Könyvtár számítógép-parkja, amely 1988 decemberében 14 személyi számítógépből, printerekből, 6 db Hitachi CD-ROM meghajtóból, 1 db HP Laserjet Printerből állt.

HÁLÓZATI ÉS MÓDSZERTANI MUNKA

A Hálózati és Módszertani Szolgálathoz (HMSZ) tartozó intézeti könyvtárak száma – változatlanul – *negyvennyolc*. Összállományuk 1988. december 31-én 1 613 886 könyvtári egységet tett ki. Ebből könyv 890 095, időszaki kiadvány 374 537 és egyéb dokumentum 349 254 egység.

A HMSZ-hez tartozó könyvtárak 1988. évi tevékenysége egyöntetűen magán viselte a szűk anyagi lehetőségek jegyeit. Az intézeti könyvtárak 6 741 657 forint értékben 1969 tételből álló könyvrendelést küldtek be a HMSZ-hez, azaz húsz százalékkal kevesebbet, mint tavaly. Mi több: tizenkét intézeti könyvtár nem rendelhetett egyetlenegy nyugati könyvet sem. Szintűgy csökkent a Soros Alapítvány útján rendelt könyvek száma. Főbb oka: 1988-tól egyedül az Oxford University Pressnek – 148 címet tartalmazó – megrendelőlapjára korlátozódott a választási lehetőség. Részben ezzel magyarázható, hogy a HMSZ-hez tartozó könyvtárak mindössze 25 tételből álló (21 276 forintnyi összeget kitevő) könyvrendelést küldtek be a Soros Alapítványhoz.

Tetemesen – kereken 10 %-kal – csökkent az intézeti könyvtárak devizás folyóirat-rendelése is:

	1988-ra		1989-re	
Társtud. ktárak:	775 cím	4 955 411 Ft	684 cím	5 813 177 Ft
Termtud. ktárak:	1800 cím	46 880 354 Ft	1628 cím	61 273 273 Ft
Összesen:	2575 cím	51 835 765 Ft	2312 cím	67 086 450 Ft

Az 1988. évi gyarapodást tekintve: a húsz társadalomtudományi könyvtár 20 427, a huszonnyolc természettudományi pedig 22 076, azaz összesen 42 503 könyvtári egységet tett ki. Az állomány gyarapítására (egybevontan) 84 609 503 forintot költöttek.

A HMSZ folyamatosan továbbította – ellenőrzés után – az OSZK Könyvek Központi Katalógusához a könyvtárak külföldi könyvgyarapodását jelző katalóguscéduláit, valamint részt vett az OSZK KFKK preprint ellenőrző-javítási munkájában: 224 folyóiratcím behasonlítását végezte el.

Az év folyamán 9 könyvtár végzett állományrevíziót, 4 könyvtár pedig átadó-átvevő leltározást. E munkák elvégzéséhez a HMSZ nyújtott módszertani segítséget. Ugyasintén közreműködött a törlési jegyzékeknek 34 rokon profilú intézeti könyvtár közötti körözésében; illetőleg a Talajtani Kutatóintézet terjedelmes törlési jegyzékét kiajánlotta a súlyos veszteséget szenvedett leningrádi Akadémiai Könyvtárnak.

A HMSZ ismét kiadta a hálózati könyvtárak javított címjegyzékét, feltüntetve – melékletként – a fontosabb telefonszámokat is.

Az OSZK KMK kérésére a Szolgálat több évre visszatekintő kiegészítést adott a hálózatról a könyvtári krónika részére; a Kutatás- és Szerveztelemző Intézet kérésére adatokat szolgáltatott a könyvtárak elhelyezéséről, illetve működési feltételeiről; valamint felmérést készített: melyek azok az intézeti könyvtárak, amelyeknek ajánlható a MicroISIS program.

A HMSZ folytatta a budapesti és vidéki intézeti könyvtárak látogatását. 1988. április 21-én a Kísérleti Orvostudományi Kutatóintézet könyvtárában megtartotta évi hálózati értekezletét; ennek központjában a szakirodalmi információbeszerzés helyzete és lehetősége állt.

Az MTAK főigazgatójának támogatásával, valamint az MTAK Gépesítési csoportja csoportvezetőjének közbenjárásával 11 társadalomtudományi és 14 természettudományi intézeti könyvtár megkapta az UNESCO-tól a MicroISIS program alkalmazási jogát. A HMSZ továbbképző programjának keretében Füredi Mihály háromnapos számítógépes tanfolyamot tartott Bevezetés a számítógépes ismeretekbe és a MicroISIS használatába címmel. A résztvevők magyar nyelvű tankönyvet is kaptak. Jelenleg folyamatban van a MicroISIS szoftver sokszorozása; ezt 25 intézeti könyvtár kapja meg.

Az MTAK és a HMSZ közös célja, hogy kiépüljön egy központi számítógépes adatbázis. Ennek elsőrendű feltétele a feldolgozó munka szintjének emelése. E célból Bodnár Györgyné szakmai-módszertani eligazításban részesíti a hálózati könyvtárosokat, hogy mindannyian el-sajátítsák a nemzetközi szabályoknak megfelelő, könnyen gépre vihető címleírásokat.

Az OSZK által szervezett Speciális dokumentumok feldolgozása című tanfolyamon nyolc, az Osztályozás és indexelés című tanfolyamon egy intézeti munkatárs vett részt. Az MTAK számítógépes tanfolyamát huszonötven végezték el. Egy munkatárs egyetemi diplomát szerzett, ketten pedig nyelvvizsgát tettek. Az 1987/88. évi könyvtárkezelői tanfolyamot 4 fő végezte el sikeresen. Személyi változás történt négy intézeti könyvtár vezetésében. Munka Erdemrend arany fokozata kitüntetésben részesült Madarasi Béláné (MTAK); Szocialista Kultúráért kitüntetést kapott Seregi Ágnes (Kísérleti Orvostudományi Kutatóintézet), Ficzer Jenőné (Központi Kémiai Kutatóintézet), Petróczy Judit (Számítástechnikai és Automatizálási Kutatóintézet). Kiváló munkáért kitüntetésben részesült Sziráki Zsuzsanna (Regionális Kutatások Központja Dunántúli Tudományos Intézete), Masopust Rezsőné (Számítástechnikai és Automatizálási Kutatóintézet).

REPROGRÁFIAI SZOLGÁLTATÁSOK

Fototechnikai szolgáltatások

A fotolabort nem érintette a költözés, így valamennyi saját, könyvtári állományra vonatkozó és akadémiai kutatóknak hozott dokumentumokról készítendő megrendelést teljesített.

A munkatársak házon kívül (Egyetemi Könyvtár, Ráday Könyvtár, Esztergom) és külföldön is filmeztek (I. Állománygyarapítás c. fejezet).

Elektrosztatikus gyorsmásolás

Az 1988. évben a Gyorsmásoló Szolgálat a rajtuk átvonuló költözködés miatt hónapokig igen nehéz körülmények között dolgozott, 6143 megrendelő kérése teljesült. Az év folyamán 702 497 db másolat készült. Ebből 244 290 db az MTA Hivatala, 191 878 db a Könyvtár, a többi az MTA intézetek, kutatók, aspiránsok megrendelésére készült el. Befejeződött a "Müncheni katalógus" céduláinak xeroxozása is. A Gulyás P. Életrajzi Adattár részére 1577 db készült. A Gyorsmásoló Szolgálat valamennyi saját állományra és más hozott anyagra vonatkozó megrendelést teljesített. A HungInfo c. kiadvány részére 1799 másolat készült.

A másolatok száma az előző évihez viszonyítva csökkent, oka a költözködés alatti csökkent munkakapacitás, másrészt az asztali készülékek üzembehelyezése.

TUDOMÁNYOS MUNKA

A tudományos tevékenység – amint azt a Könyvtári Bizottság is kiemelte: a tudományos műhely jelleg – fontos szerepet tölt be az MTA Könyvtára életében. A Könyvtár és a munkatársak részt vesznek országos kutatási programokban és fejlesztési munkákban, tárcaszintű feladatok teljesítésében, informatikai kutatásokban és egyéni érdeklődésüknek megfelelő kutatómunkában. Ehhez kapcsolódik publikációs tevékenységük, közreműködésük hazai és külföldi bizottságokban, részvételük konferenciákon és tanácskozásokon, szakértői munkájuk (I. vonatkozó fejezetek).

Kutatási programok

Az MTA Könyvtára részt vesz a Kulturális és történelmi emlékeink feltárása és kiadása c. kutatási főirány megvalósításában a főirány kiadványprogramjának nyomdai kivitelezésével. (L. Kiadványtevékenység c. fejezet.) Gondozza a Mikszáth Kálmán összes műveinek kritikai kiadását, elvégzi a Gulyás Pál Életrajzi adatgyűjteményével kapcsolatos szerkesztési és kiadás-előkészítési munkákat.

Mikszáth Kálmán Összes Műveinek kritikai kiadásával kapcsolatos munkák eredményeképpen 1988-ban megjelent a 81., 82. és 83. kötet, folyamatban van a 84. (Pétervári Lászlóné – Rejtő István), 85. (Garai Judit – Rejtő István) és 86. (Fürth Éva – Rejtő István) kötet kiadása.

A *Gulyás Pál*-féle életrajzi adatgyűjtemény munkálatai során folytatódott a cédulák állagmegőrző xeroxozása és az anyag szerkesztése. Az 1988. év folyamán megszerkesztett 37,8 ívvel együtt 463,7 szerzői ív nyomdakész. Ez az ívszám Ebeczký Bélától – Kiss Gáborig 12 340 megszerkesztett oldalt foglal magában.

A Könyvtárban folyó tudományos munkák jelentős részét alkotja az Informatikai Igazgatóság Tudományelemzési Osztályán végzett *tudományelemzési és -metriai* program, amely

a kutatás mellett szolgáltatást és kiadói tevékenységet is tartalmaz. E tevékenység az alábbiakban foglalható össze:

1. A hazai természettudományos alapkutatás mutatószámainak kidolgozása és folyamatos publikálása, ill. azok nemzetközi viszonyítása.

– Az összehasonlítható tudományometriai mutatószámok gyűjteményének számítógépes változata kibővült az 1986–87. évi adatokkal.

2. Az MTA természettudományi, műszaki, orvostudományi és agrártudományi kutatóhelyein folyó tudományos publikációs tevékenység elemzése és értékelése. Ezzel kapcsolatos mutatószámok kidolgozása és publikálása.

– A Science Citation Index adatbázis adatai alapján készült mikroszámítógépes nyilvántartás kibővült – a teljes magyar természettudományi kutatás részeként – az MTA kutatóhelyeinek 1981–1987. évi publikációs adataival.

3. A tudományos kutatási tevékenység működési mechanizmusával kapcsolatos kvantitatív módszereket alkalmazó kutatás.

– Tovább folytak a tudományometriai módszerek valószínűségi számításai megalapozásával kapcsolatos kutatások.

4. Az MTA kutatás irányítási elméletét és gyakorlatát szolgáló számítógépes "MTA Központi Publikációs Adatbank" megtervezése, felépítése, karbantartása és üzemeltetése.

– Az Adatbank mikroszámítógépes változata nagy érdeklődést keltett a Könyvtárnak az MTA 1988. évi osztályüléseihez kapcsolódó informatikai bemutatóján.

5. A "Scientometrics" című nemzetközi tudományos folyóirat létesítése és szerkesztése.

– Megjelent a folyóirat 13. és 14. kötete.

Egyéni kutatások

Az említett témákon kívül a Könyvtár támogatja az egyéni érdeklődéseknek és az intézeti célkitűzéseknek megfelelő szakirodalmi, tudománytörténeti és forrásfeltáró kutatásokat, melyek kiterjednek az irodalomtudományra, nyelvészetre, ókortudományra, orientálistikára, történettudományra, könyv- és könyvtártörténetre és más tudományterületekre.

A kutatások egy része tudományos fokozat vagy egyetemi doktori cím elérése érdekében folyt.

Rózsa György megvédte akadémiai doktori értekezését a tudományos információ gazdálkodás témakörében.

Apor Éva a perzsa felvilágosodás kezdetei témakörből készülő kandidátusi disszertációján dolgozott, és perzsa kéziratokat dolgozott fel. *Somlai György* a modern tibeti nyelv témakörből készülő kandidátusi disszertációján dolgozott.

Az 1988-as évben folytatódott *Mázi Béla* (Dessewffy Emil politikai pályája), *Káldos János* (Enyedi György széphistóriájának szöveghagyománya) és *Pesthy Mónika* (Originés herménus) egyetemi doktori disszertációinak munkálatai.

Tovább haladt az Ady-filológia körében végzett munka, *Vitályos László* folyamatosan végezte az Ady-levelezés kritikai kiadásának munkáját és irányította az Ady-bibliográfia kiadásának gyűjtését. *Pétervári Lászlóné* tovább folytatta Mikszáth Kálmán Összes Művei 84. kötete anyagának feldolgozását. *Fekete Gézné* befejezte az Akadémia 1831–1858 között alapított jutalmainak feldolgozását. *F. Csanak Dóra* Fülep Lajos levelezés kötetének sajtó alá rendezését befejezte. *N. Abaffy Csilla* elkészítette a Lázár-kódex szövegének átiratát, ellenőrizte a Wesszprémi-kódex átiratát és az Új Magyar Irodalmi Lexikon számára szócikkeket írt régi magyar kódexekről. *Ritoók Zsigmondné* folyamatosan végezte a korábban elkezdett

XV–XVI. századi művelődéstörténet külföldi kapcsolatainak feltárását és Janus Pannonius összes művei kritikai kiadásának előkészítésén dolgozott. *Körmendy Kinga* befejezte Vörösmarty Mihály latin nyelvű iskolai jegyzeteinek kritikai kiadásra való előkészítését és tovább folytatta a középkori esztergomi könyv- és könyvtári kultúra kapcsolataira vonatkozó anyagfeltárását. *Marth Hildegard* "Funkcióváltás a latin-amerikai irodalomban" c. OTKA pályázati témáját folytatta tovább. *Kőrösiné Merkl Hilda* a XIX. századi norvég próza területén megkezdett kutatásait folytatta. *Kovács Józsefné* Justus Pál irodalmi hagyatékának feldolgozását és publikálásra való előkészítését folytatta. *Darabos Pál* Hamvas Béla társadalomtudományi vonatkozású írásaiból egy esszéketet állított össze. *Dul Antal* Hamvas Béla társadalomtudományi műveinek sajtó alá rendezésében vett részt és tovább folytatta a kéziratos hagyaték feldolgozását. *Füredi Mihály* elvégezte "A mai magyar szépprózai gyakorisági szótár" számítógépen levő adatbázisának javítását. *Mokány Katalin* folytatta Técső (Kárpát-Ukrajna) magyar szókincsének szótárszerű feldolgozását. *Suhai Pálné* Mikszáth Kálmán Összes Művei 86. kötetével kapcsolatos előkészítő munkákat folytatott. *Szabó Istvánné* Mikszáth Kálmán Összes Művei 85 kötetének sajtó alá rendezési munkálatait végezte. *Tőkés László* elkészítette az akadémiai hálózatban a külföldi mikrofilmek feldolgozását a központi nyilvántartás számára. *Tőzsér Ágnes* a Régi Akadémiai Levéltárban őrzött akadémikus önéletrajzokból készülő kötet összeállítását folytatta. *Wojtilla Gyula* szanszkrit nyelvészeti kutatásokat folytatott. *Gáspárné Monostori Judit* Fekete István munkásságának feltárására irányuló kutatómunkát folytatott. *Szilágyi Gáborné* turkológiai kutatásokat végzett. *Rozsondai Béláné* folytatta könyvkötészeti kutatásait és e témában több cikket jelentetett meg. *Pálfalvi Lajos* polonisztikai kutatásokat végzett és előadásokat tartott, továbbá részt vett a "Századforduló a közép- és kelet-európai irodalomban" c. OTKA kutatási programban.

A Könyvtár 1988-ban 28 munkatársa számára biztosított kutatónapot. Egy munkatárs aspiráns Leingrádban, egy pedig Humboldt-ösztöndíjas Heidelbergben.

A Könyvtár munkatársai bel- és külföldön tartottak előadásokat, valamint oktatómunkát végeztek (pl. Rózsa Gy. aspiránsképző tanfolyamon, Rozsondai M. a Képzőművészeti Főiskolán és a KIOSZ Oktatási Központban, Kőrösiné Merkl H. az ELTE-n).

KIADVÁNYTEVÉKENYSÉG

A Könyvtár kiadói tevékenysége a saját kiadványaira, valamint a Kulturális és Történelmi Emlékeink feltárása és kiadása kutatási főirány (Ts 4 program) köteteknek a megjelentetésére terjedt ki. Az *MTA Könyvtárának Közleményei* sorozatban két Akadémia-történeti munka jelent meg. Az egyik Fráter Jánosné összeállítása, mely az MTA Könyvtári Bizottságának az 1866–1949 közötti iratanyagából ad válogatást, a másik Fekete Gézáné kötete az 1831–1858 között alapított akadémiai jutalmak történetéről, adat és forrásfeltárás a nyertes szerzőkről, a jutalmazott művekről és az ezekre vonatkozó nyomtatott és kéziratos bírálati anyagokról. Az *MTA Könyvtár Kézirattárának Katalógusai* sorozat 19. köteteként Horányi Károly szerkesztésében az 1980 és 1984 között megvédett kandidátusi és doktori disszertációk címanyaga került kiadásra. A *Keleti Tanulmányok* sorozat legújabb kötete "Wolgatatarische Dialektstudien. Textkritische Neuausgabe der Originalsammlung von G. Bálint 1875–1876. Hrsg. von Árpád Berta" címmel jelent meg.

Nemzetközi együttműködés keretében, a párizsi CNRS, az Izraeli Akadémia és az MTA Könyvtár közreműködésével látott napvilágot az Index of Jewish Art 4. köteteként a Könyvtár állományában lévő Kaufmann-gyűjtemény illuminált kéziratainak az ikonográfiai feldolgozása. G. Sed-Rajna (Párizs) és B. Narkiss (Jeruzsálem) szerkesztésében.

Sorozaton kívüli kiadványként jelent meg Rózsa György angol nyelvű kötete a szakirodalmi információ elvi-elméleti kérdéseiről "Information: from claims to needs. National aptitudes for international co-operation in scientific information economy" címmel, amely nagydoktori disszertációként került benyújtásra. Az új Akadémiai Könyvtár felavatásának tiszteletére készült az "Évszázadok kultúrája a Magyar Tudományos Akadémia Könyvtárában" című képesalbum, felvillantva egyes mozzanatokot állományának történetéből, egyedi kincseiből. Az akadémiai levéltárak Budapesten tartott VI. konferenciájának anyagát adta közre Wojtilla Gyula német és orosz változatban. A sorozaton kívüli kiadványok között szerepel továbbá az MTA Könyvtár és a MISZON közös kötete a szocialista gazdasági vezetés kérdésköréről.

A kiadványok közül az MTA Könyvtári Bizottságának iratai, valamint az Évszázadok kultúrája c. munkák kiadásához a Ts 4 program jelentős anyagi támogatást nyújtott.

A periodikus kiadványok sorában megjelent a *Kutatás-Fejlesztés* 28. évfolyama 6 számban, 800 példányban, az *ECSSID Bulletin* 1987/4, 1988/1–2, 3–4., valamint a *HungInfo* 1988/1, 2, 3. száma 500–500 példányban. Az *Analecta Linguistica* 1987/2, 1988/1. száma a Könyvtár szellemi hozzájárulásával készült, s a Könyvtár Informatikai Igazgatóságán kerültek szerkesztésre a *Scientometrics* c. nemzetközi folyóirat 1988. évi számai.

A *nemzeti múlt* kiadvány programjának keretében 1988 folyamán megjelent egy több mint 50 ív terjedelmű művelődéstörténeti, könyvtörténeti forrásmunka a partiumi könyvesházakról (1623–1730) Fekete Csaba, Monok István, Kulcsár György és Varga András munkájaként. Néphitre vonatkozó levéltári dokumentumok alapján összeállított kötet Sugár István munkája "Bűbájosok, ördögösök, boszorkányok Heves és Külső Szolnok vármegyéiben" címmel. Kőszeghy Péter szöveggondozásában, a Bibliotheca Hungarica Antiqua sorozat 17. köteteként jelent meg Pécsi Lukács, Szent Ágoston imádságait tartalmazó, Nagyszombaton 1591-ben megjelent kötete. Nyomás alatt van Staud Géza: Jezsuita iskolai színjátékok c. művének 3. kötete.

1988-ban a Könyvtár kiadásában megjelent munkák összesen 414,2 nyomdai ívet tettek ki, melyből saját szerkesztésű és saját nyomású 247,3 nyomdai ív, 88 nyomdai ív pedig saját szerkesztésű, de külső nyomású. 53,9 nyomdai ív a kis példányszám miatt xerox előállításban jelent meg, továbbá 25 ívnél, az *Analecta Linguistica* esetében a Könyvtár a szellemi kiadó szerepét töltötte be.

A *nyomda* összes oldalnyomásának száma 2 244 200 volt, amelyből 1 174 800 képviselte a Könyvtár, 959 800 oldalnyomás pedig a nemzeti múlt kiadványait. A fennmaradó 109 600 oldalnyomásra az ügyviteli nyomtatványok előállításához volt szükség.

A kiadványok leírása vonatkozásában nagy előrelépés volt a lézerprinter beállítása, mely nagyban emeli a kiadványok színvonalát. A kötetek nyomdai előállításában egyértelmű színvonal-emelést jelentett a fólia helyett a lemezes nyomóforma alkalmazása.

A kiadványok forgalmazása a Könyvértékesítő Vállalat Könyvtárellátó Főosztályán ill. a Magiszter és a Studium akadémiai könyvesboltokon keresztül történt. A Könyvtárellátó megbízható partner, de a címanyag országos terjesztése, a rendelések adminisztrációja igen elhúzódik, ami a kiadványok terjesztésében késést jelent. Az akadémiai könyvesboltokban a megjelenéssel egyidőben az MTA Könyvtár kiadványai számára fenntartott külön polcon megtalálhatók a kötetek, amelyekre megfelelő érdeklődés mutatkozik. Meghatározott körben a kiadványokat igénylésre tiszteletpéldányként a Könyvtár eljuttatta az érdeklődőknek.

A megjelent kiadványok bibliográfiáját, a nyomdai teljesítményt a 10.sz. táblázat tartalmazza. A kiadványokra vonatkozó belföldi és külföldi ismertetéseket a 14.sz. melléklet sorolja fel.

NEMZETKÖZI KAPCSOLATOK

Az MTA Könyvtára mint az ország egyik legjelentősebb közgyűjteménye és tudományos könyvtára, néhány területen információs központja, érdekeinek és lehetőségeinek megfelelően kapcsolódik a nemzetközi szakmai életbe.

Az állománygyarapításban fokozott szerepe és jelentősége van a nemzetközi kiadvány-cserének: 1988-ban 86 akadémiai és 154 egyéb folyóiratból 6649 tétel ment ki 72 ország 1528 partnerintézményének. Az MTAK összesen 11 604 kiadványt küldött ki és 11 472-t fogadott, amiből 10 510 került állományba. Jelentős mértékben növekedett a könyvtári kiadványok aránya a kiküldött dokumentumok mennyiségében (1987: 1028, 1988: 1696), ennek oka lehet az új időszaki kiadvány és a sorozaton kívüli kötetek megjelentetése.

A Könyvtár 1988-ban is élt a nemzetközi kölcsönzés lehetőségeivel: 125 alkalommal adott az olvasók kezébe ilyen úton beszerzett kiadványt.

A szakmai kapcsolatok és a tájékozódás elmélyítését szolgálják a könyvtár és munkatársai közreműködése nemzetközi szervezetekben, részvétele tudományos rendezvényeken, tanulmányutakon, szakmailag jelentős személyek meghívása, a két- és többoldalú akadémiai és más intézményekkel történő együttműködési megállapodások.

Együttműködési programok

Az MTA Könyvtára a könyvtári kapcsolatainak és a tudományos információ fejlesztése érdekében vesz részt nemzetközi együttműködésben, részben intézményi, részben pedig egyéni szakértői tevékenység keretében.

A *Nemzetközi Társadalomtudományi Információs Rendszerben (MISZON)* az MTAK – nemzeti szervként – immár tizenkettedik éve munkálkodik. Az 1988. évi munkaterv feladatainak teljesítése eredményeképpen megjelent 5 referáló és 5 bibliográfiai kötet. (L. 6.4.sz. táblázat.) A kötetekbe 3 szemleciikk, a SZUTA INION RZS sorozatai számára 22 referátum, a MISZON bibliográfiai sorozataiba 365 annotált tétel ment ki. Megjelent az MTAK szerkesztésű kötet is. MISZON és INION köteteket sok száz példányban juttat el hazai intézményekbe és egyéni érdeklődőkhöz. Folytatódtak az állománykoordinálási munkák (megtörtént a folyóiratlista évi aktualizálása), megjelent a devizás folyóiratok központi jegyzékének szakrend szerinti változata és előrehaladott állapotban van a folyóirat-adatbázis számítógépre vitele is.

A MISZON AIR magyarországi felhasználása kommunikációs ellátottság, valamint a Könyvtár költözése miatt nem volt eredményes. Folytatódott a magyar közgazdasági szakirodalom munkalapokon történő bevitelle a központi adatbázisba (66 db), amely mintegy 800 ezer rekordból áll és valamennyi társadalomtudományi szakterületre kiterjed. A Könyvtár képviselője részt vett a MISZON Rendszertanács 13. ülésén (Prága), ahol ismételt felhívta a figyelmet a munka ész- és korszerűsítésére. A magyar KNSZ közreműködött a MISZON AIR ÁMCS moszkvai tanácskozásán, 1989-ben a soron következő Budapesten lesz, erre már előkészületek történtek.

Az MTAK aktívan részt vesz az *Európai Társadalomtudományi Információs Együttműködés (ECSSID)* tevékenységében. A nemzetközi szervező bizottság – amelynek tagja Rózsa György is – áprilisban a norvégiai Bergenben tartotta ülését; fő témája az 1989. évi V. ECSSID konferencia (Berlin) tartalmi és szervezeti kérdéseinek megvitatása, a témák és programok meghatározása volt. A konferencia címe: A társadalomtudományi információ szerepe az ismeretalkotásban. Moszkvában került sor a folyamatban levő kutatások ügyével foglalkozó munka-

csoport ülésére, ahol a "Nők változó szerepe a társadalomban" és a "Környezet és társadalom" c. regiszterekről tárgyaltak. Szóba kerültek szervezeti kérdések is pl. más (dél-európai) országok ECSSID-be való bekapcsolódásának lehetősége. A berlini konferenciával kapcsolatos utolsó megbeszélés a dániai Aarlborgban volt, a Végrehajtó Bizottság itt szervezeti kérdéseket is tisztázott. A kiadványok közül megjelent a Technology and Society. A Documentation of Predominantly Grey Literature 1983–1987, és megjelenés alatt van a Selected Bibliography on Social Sciences in Socialist Countries 3. kötete.

A FID-ben és a FID Magyar Nemzeti Bizottsága munkájában a Könyvtár folyamatosan részt vesz; 1988-ban véleményezte a FID stratégiai programját.

Az UNESCO munkájában főképpen a Magyar UNESCO Bizottságon keresztül vesz részt a Könyvtár. Elkészítette és leszállította a Hungarian Way of Life c. glosszáriumot, szakértői tevékenységgel kapcsolódik programjaihoz. UNESCO kuponok felhasználásával a Könyvtár devizás műszaki berendezésekhez jut, de felhasználja azokat a beszerzésben is.

A CNRS-szel közösen, az Izraeli Tudományos Akadémia közreműködésével 1988-ban megjelent az Index of Jewish Art IV. kötete.

A philadelphiai ISI-vel 1988-ban új, kedvező szerződéskötésre került sor, s így folytatódott a Science Citation Index adatbázisa heti mágnesszalagjainak alapján történő információszolgáltatás.

A Nemzetközi Tudományos Műszaki Információs Rendszer (NTMIR) munkájában a Könyvtár a Magyar Tanács Titkárságával együttműködve vesz részt.

A nemzetközi bibliológiai együttműködés 1988. évi legjelentősebb eredménye a Nemzetközi Bibliológiai Társaság (AIB) létrehozása volt. Erre a tuniszi bibliológiai kollokvium keretében került sor, ahol megtárgyalták a szervezet statútumát, programtervezetét, megválasztották a tisztségviselőket. A párizsi székhelyű AIB alelnöke Rózsa György lett. Az első konferencia színhelye Szófia volt, ezen tizenkét ország szakemberei vitatták meg az írott dokumentumokat különböző aspektusokból. Meghatározták a közös kutatási témákat is, Magyarországa a következőekben vállalt kötelezettségeket: bibliológiai bibliográfia (nemzeti készítése), bibliológiai enciklopédia megírása. (Már beindult a munka.) A Francia Bibliológiai Társaság és a Magyar Bibliológiai Munkaközösség közötti együttműködési megállapodás keretében 2–2 kutató cseréjére került sor.

Új kapcsolat létesült az MTA Könyvtára és a Spanyol Tudományos Kutatási Főtanács Tudományos-Műszaki Információs Intézete között tudománymetriai indikátorok tervezése és felhasználása a Spanyolországban és Magyarországon folyó tudományos kutatások eredményeinek mérésére.

Az MTAK részt vesz a szocialista országok akadémiái közötti hosszútávú többoldalú társadalomtudományi együttműködési programok információellátásában, többnyire a MISZON révén. A természettudományi információs rendszer több ország ellenkezése miatt nem valósult meg, helyette a szocialista országok akadémiái könyvtárai ill. információs központjai képviselőinek szófiai értekezletén problémabizottság jött létre a KGST Komplex Program öt kiemelt alapkutatási terület (népgazdaság elektronizálása, új anyagok és technológiák, elektronika, atomenergia, biotechnológia) információellátásának kidolgozására. A Problémabizottság munkatervet készített. A szocialista országok akadémiái főtitkári értekezlete nem hagyta jóvá a Problémabizottság létrehozását, így az elvégzendő feladatok is függőben maradtak.

Az 1987. év végén aláírásra került Kuba TA IDICT és MTA Könyvtára közötti együttműködési megállapodás keretében könyvcsera valósult meg.

A szocialista országok akadémiái könyvtáiraival és információs központjaival a kétoldalú kapcsolatokat az együttműködési megállapodások szabályozzák.

Külföldi kiküldetések, tanulmányutak

MTA kiküldetéssel, könyvtári támogatással, egyéni meghívással a munkatársak tanulmányutakon, konferenciákon, tanácskozáson vettek részt.

Rózsa György márciusban a Tuniszi Egyetem Sajtó és Információs Tudományos Intézet meghívására részt vett bibliológiai kollokviumon; ezen alakult meg a Nemzetközi Bibliológiai Társaság, alelnöke az MTAK főigazgatója lett. Útban kifelé meglátogatta a genfi ENSZ Könyvtárat, hogy kutatást folytasson a tudományos tájékozódás szerepéről a fejlődő országokban. Mint az ECSSID Végrehajtó Bizottságának és Nemzetközi Szervező Bizottságának tagja részt vett az 1989. évi berlini ECSSID konferencia tartalmi és szervezeti előkészítésében: a dániai Aarlborban a Végrehajtó Bizottság és a norvégiai Bergenben a Szervező Bizottság ülésén.

Braun Tibor két ízben járt Angliában: Londonban a Ciba Alapítvány hívta meg előadások tartására két hétre, majd Oxfordban a British Association for the Advancement of Science meghívására tartott előadást. Müncheni útjának célja a Saur Kiadóval folytatott könyvkiadási ügyek meg tárgyalása volt.

Domsa Károlyné az MTA és a Royal Irish Academy közötti egyezmény keretében tett tanulmányutat Írországból, útjának fő célja az ír könyvtárügyről való tájékozódáson kívül a kapcsolatok bővítése volt. Az Ír Királyi Akadémia Könyvtárán kívül megismerkedett még öt dublini könyvtárral, köztük a National Library-vel és a Trinity College Library-vel, valamint a maynooth-i St. Patrick College könyvtárával.

A British Council meghívására *Bánhegyi Zsolt* és *Füredi Mihály* kéthetes tanulmányutat tettek Nagy-Britanniában. Az út célja könyvtárgépesítéssel kapcsolatos tapasztalatok gyűjtése volt. Ennek keretében meglátogatták a British Library több részlegét Londonban, a Royal Society könyvtárát, a londoni Műszaki Egyetem könyvtárát, s több vidéki műszaki egyetem könyvtárát (Loughborough, Leicester, Birmingham, Bristol). Hasonló célú volt *Füredi Mihály* Moszkvában tett egyezményes tanulmányútja, ahol a SZUTA INION-ban tanulmányozta az intézet információs tevékenységét biztosító számítógépes bázist és megismerkedett az INION könyvtárgépesítési elképzeléseivel.

Apor Éva MTA támogatással tett eleget törökországi meghívásnak, amely lehetővé tette részvételét a VI. Nemzetközi Turkológiai kongresszuson. Előadásában a Keleti Gyűjteményre és a török kéziratokra hívta föl a figyelmet. Ezen túlmenően mikrofilmezésről és közös kiadásokról tárgyalt. Járt New Yorkban, hogy elkísérjen három kéziratot és előadást tartson a N.Y. Public Library hebraista kiállításán, ahol a 3. Kaufmann Gyűjteményből származó kéziratot kiállították.

Gregorovicz Anikó képviselte a magyar KNSZ-t Prágában a MISZON Rendszertanács XIII. ülésén, ugyanő vett részt Szófiában a BTA Tudományos Információs Központja meghívására a szocialista országok akadémiai könyvtárai és információs központjai képviselőinek tanácskozásán, hogy előzetes tárgyalásokat folytasson a KGST Komplex Program keretében megvalósítandó alapkutatások információellátására formálódó Problémabizottság munkatervéről.

Glänzel Wolfgang szófiai egyezményes útja során R. Todorov bolgár kutatóval közösen készülők, nemzetközi konferencián benyújtandó előadásán és közös kiadású tudományometriai tanulmányon dolgozott. A bécsi Közgazdasági Egyetem Statisztikai kollokviumának meghívására matematikai tárgyú előadást tartott. Tudományméréssel kapcsolatosan voltak előadásai az NSZK-beli Aachenben tartott Deutscher Dokumentortag '88 konferencián, valamint a hollandiai útjának állomásain: Amsterdamban és Utrechtben. *Schubert András* a zágrábi R. Bos-

kövét Kutatóintézetben tartott előadást "Citation scores and scales in assessing the impact of scientific publication" címmel. Ugyancsak tudományometriai témájú előadást tartott *Zsindely Sándor* Erfurtban (NDK) az ilmenai Technische Hochschule rendezte 15. nemzetközi információs és dokumentációs kollokviumon.

F. Csanak Dóra Münchenbe az Újváry Sándor Griff-Kiadó hagyatékának átvételére utazott és tárgyalásokat folytatott a kiadóval kapcsolatban. A Kézirattár és Régi Könyvek Gyűjteménye több munkatársa kapcsolódott be az OTKA támogatásával folyó külföldi hungaricakéziratok feltárása és számbavétele programba (közös az OSZK-val és a Petőfi Irodalmi Múzeummal). Így *F. Csanak Dóra* és *Körmendy Kinga* 3–3 hetet töltöttek Bécsben, *Mázi Béla* pedig ugyancsak 3 hetet Turócszentmártonban (Csehszlovákia).

Rozsondai Béláné Lengyelországban (Varsó, Krakkó, Wrocław) töltött két hetet egyezményes út keretében, amit a lengyelországi reneszánsz ill. a dél-lengyel gótikus kötések tanulmányozására fordított. *Káldos János* az NDK-beli Gotha-i Forschungsbibliothekenben kutatásokat folytatott az erdélyi unitárius egyház történetére vonatkozóan.

Ritoók Zsigmondné a Tours-i egyetem Centre d' Études Supérieures de la Renaissance nemzetközi kongresszuson tartott előadást. *Wojtilla Gyula* Berlinben vett részt az akadémiai levéltárak igazgatói munkaértekezletén. Ugyancsak Berlinben járt a Zentralinstitut für alte Geschichte und Archäologieben, hogy az ottani munkatársakkal közösen megjelenő könyvről konzultáljon, ugyanakkor előadást is tartott szanszkrit textológiai problémákról. A hamburgi egyetem Indológiai Intézete meghívására két előadást tartott a szanszkrit földművelési terminológiáról és irodalmi kérdésekről, Koppenhágában pedig, ismét az egyetemen, előadást tartott az előbbi témákról ill. a magyarországi indológiai kutatásokról. *Kőrösiné Merkl Hilda* Soros Alapítvány támogatással Zürichben B. Björnsonról szóló előadással vett részt az International Association for Scandinavian Studies XVII konferencián.

Telcs András Berlinbe az Európai Statisztikai konferenciára, Essenbe pedig MTA támogatással a 11th International Essen Symposium The Impact of CD-ROM on Library Operations c. rendezvényre ment. *Mészáros Piroskával* egyezményes keretben tanulmányúton járt Prágában a CSTA Központi Könyvtára-Tudományos Információs Központjában, ahol az intézmény könyvtári és információs tevékenységével, számítógépes programjaival ismerkedtek meg. *Mészáros Piroska* részt vett a MISZON AIR ÁMCS moszkvai ülésén, amelynek fő témája az online szolgáltatások üzemszerű működtetésének kialakítása volt.

Tőkés László, *Kolthay Tiborné* és *Würth Gáspár* Pozsonyban és Késmárkon (Evangéliumi Líceum) készítették filmfelvételeket 21 kéziratról és az egész leltárkönyvről (4500 oldal).

Külföldi látogatók

A Könyvtár 1988-ban 109 külföldi vendéget fogadott, a teljes névsort a 11.2.sz. táblázat tartalmazza.

Az 1988. év külön meghívott vendége volt *B. C. Bloomfield*, a British Library Collection Development Humanities and Social Science igazgatója. Ötnapos látogatása során tájékozódott az MTA Könyvtára tevékenységéről, különösen a Keleti Gyűjteményről. Megbeszéléseket folytatott a két könyvtár együttműködéséről, kiadványcseréről – főképpen orientalisztikai vonatkozásban. *B. C. Bloomfield* előadással egybekötött konzultációt tartott a Könyvtár munkatársainak a British Library Keleti Gyűjteményéről és a British Library felépítéséről, működéséről.

A CSTA Központi Könyvtára Tudományos Információs Központja igazgatója, *J. Zahradil* és két osztályvezetője *V. Jiráková* és *V. Kubíková*, valamint a SZLTA Központi Könyvtára-

Információs Központja igazgatója, *F. Kyselica* látogatásának fő célja az új könyvtárpépület, az új szolgáltatások és technikai berendezések megismerése, néhány együttműködési feladat pontosítása volt.

R. Estivals professzor és *J. Meyriat* professzor (Franciaország) a francia-magyar kulturális egyezmény keretében tartózkodtak Magyarországon, bibliológiai tárgyalásokat folytattak a magyar partnerekkel.

A SZUTA INION-ból 1–1 hetes látogatást tett a Könyvtárban – főképpen a MISZON AIR magyarországi előmozdítása ügyében – *L.N. Semberko* tudományos főmunkatárs, aki az online lekérdezési lehetőségekkel és az új nyelvi eszközökkel ismertette meg a Könyvtár munkatársait, *V.N. Leonteva* tudományos főmunkatárs, aki a Colling '88 nyelvészkonferen szuson vett részt és *I.Sz. Guszev* tudományos munkatárs, aki az automatizálás gépi eszközeiről konzultált.

R. Bichis, az RTA Könyvtára osztályvezetője tanulmányútja során megismerkedett az MTAK osztályainak és különgyűjteményeinek munkájával, s látogatást tett az OSZK-ban és az Országgyűlési Könyvtárban. *S. Korczak-Michalewski*, az LTA Könyvtára tudományos munkatársa tíz napig tartó látogatása alatt tanulmányozta az MTAK-ban, az OSZK-ban és az Egyetemi Könyvtárban a könyvtári munkafolyamatok szervezését és gépesítését, valamint nyelvé szeti előadást tartott az MTA Nyelvtudományi Intézetében. A Könyvtár visszatérő vendége *G. Séd-Rajna*, a CNRS művészettörténésze a közös kiadású Index of Jewish Art ügyében tartózkodott a Könyvtárban. *A. Badurová* a CSTA KK TIK osztályvezetője ugyancsak visszatérő vendég, ő a XVI–XVIII. századi bohemikák magyarországi feltáráásával foglalkozik. Az ír-magyar könyvtári együttműködés elmélyítését célozta *T. Kabdebo*, a St. Patrick College Könyvtár igazgatójának látogatása.

Számos vendége volt az Informatikai Igazgatóságnak: szintén visszatérő vendégek *H. Dresel* és *H.J. Czerwon*, az NDK TA Tudományos Információs Központ tudományos munkatársai, akik tudásmetriai és az akadémiai információs rendszer kifejlesztése kérdésben tanácskoztak kollégáikkal. *R. Todorov*, a BTA Könyvtára tudományos munkatársa kéthetes tartózkodása alatt tudásmetriai konzultációkat folytatott, s ugyanez volt a célja *M. Bonitz*nak, az NDK Atomkutató Intézete tudományos tanácsadójának. Együttműködés kiépítése és tudásmetriai mérések végett látogatott az MTAK-ba *H. Eto* japán egyetemi tanár, *C. Le Pair*, a Holland Műszaki Tudományos Alapítvány igazgatója, *H. Kretschmer*, az NDK TA Tudományelméleti Intézet munkatársa, *A. Mendez Mijaa*, a Spanyol Nemzeti Kutatási Főtanács munkatársa és mások.

A Kézirattár számos külföldi látogatója közül megemlíthető *Csizmadia J.* osztrák történész, *Penavin, O.*, jugoszláv irodalomtörténész, *R. Dent* angol újságíró és sokan mások. A Keleti Gyűjteménybe ebben az évben is sok kutató és prominens személyiség látogatott pl. *M. Bito* japán vendégprofesszor, *L. Keller* (USA) a Magyar Zsidók Világszövetségének elnöke, *P.F. Fumigalli*, vatikáni hivatalvezető, a csoportos látogatók közül említést érdemel a Kínai Központi Nemzetiségi Intézet küldöttsége, a *J. Shatzmiller* vezette torontói egyetemi csoport, japán egyetemi tanárok, az MTA Judaisztikai Kutatócsoport hebraista vendégei.

A Könyvtár tevékenységéről, az együttműködési lehetőségekről és az új épületről tájékozódott *O. Kokkonen*, a Jyväskylä-i Egyetem Könyvtárának főigazgatója, *M. Hirota*, a Japan Foundation vezetője, *I.A. Djacsenko*, az ukrán TA Elnökségének főinspektora, *R. Lyer*, a CSTA Elnökségének főosztályvezetője stb.

Külföldi tagságok

Az MTA Könyvtára tagja az *International Federation for Information and Documentation (FID)*, az *International Association of Oriental Librarians* és a *Nemzetközi Bibliológiai Társaságnak (AIB)*. A munkatársak egyénileg különböző tudományos társaságoknak, szervezeteknek és bizottságoknak a tagjai (1. a 12.sz. mellékletet).

AKADÉMIAI LEVÉLTÁR

A Levéltár legfontosabb feladatai 1988-ban a következők voltak: állománygyarapítás, feldolgozás, útijelentések gyűjtése és rendszerezése, központi irattári feladatok, a hang- és fényképgyűjtemény gyarapítása és gondozása.

Az 1988-as állománynövekedés tételei a következők: 68,4 ifm iratanyag (teljes állomány az év végén 1688,00 ifm). A hanganyag 18 tekerccsel és 24 kazettával gyarapodott az elmúlt évi 98 223 perc már feldolgozott anyag mellett. A fototéka 44 db képpel gyarapodott. (Teljes állomány 7016 db.)

A Levéltárba került irategyüttesek közül a legjelentősebbek: Láng István főtthár, Tudományos Minősítő Bizottság, Kémiai Tudományok Osztálya iratanyaga.

A Levéltár folytatta az akadémiai intézetek, kutatócsoportok, támogatott tudományos társaságok iratanyagával, selejtezésével, átvételével kapcsolatos munkáit. 1988-ban 3 látogatásra került sor.

A jelentékeny személyi változások mellett a feldolgozó munka folyamatos volt, kivéve a hangarchívumot és az intézetek látogatását. Középszintű rendezést végzett a Kémiai Osztály (6,96 ifm), valamint az Igazgatási és Jogi Főosztály iratanyagában (7,68 ifm). Befejeződött a tudományos osztályok iratanyagának ellenőrzése: kb. 200 ifm. Tovább folyt a Tudományos Minősítő Bizottságtól beérkező anyag feldolgozása. A fototéka nyilvántartásának modernizálása keretében megtörtént az újonnan kialakított témák/témacsoportok szerinti csoportosítás, a tételes leltározás az erre a célra újonnan nyitott leltárkönyvben. A Levéltár biztosította a rendes évi közgyűlés és a rendkívüli közgyűlés hangfelvételét, ennek feldolgozása még nem történt meg.

A társadalomtudományi és természettudományi útijelentések feldolgozása augusztus–szeptember kivételével folyamatos volt. Az év során beérkezett útijelentések száma összesen 3154 db volt, ami az előző évhez képest jelentékeny emelkedést mutat.

A Levéltár által nyújtott információk száma átlagos volt, összesen 184 alkalommal nyújtott szóban vagy írásban felvilágosítást. Kutatók száma: 11. A Levéltárat elsősorban még az MTA központi szerveinek munkatársai keresték fel, ezt az információk száma jelzi.

Folytatódott az állomány biztonsági mikrofilmeztetése: kb. 10 ifm. Sor került a kézikönyvtár revíziójára. Kisebb javítások történtek az RP I raktárban.

A Levéltár képviselőjében Hay Diana vett részt a levéltárigazgatók október 3–4-én Harkányban tartott értekezletén. Wojtilla Gyula, a Levéltár vezetője részt vett a Művelődési Minisztérium által rendezett tárcaközi értekezleten, amelynek témája az új levéltári kutatási szabályzat munkálatainak megindítása volt.

Megjelent a budapesti nemzetközi levéltári konferencia (1983) német és orosz nyelvű előadásait tartalmazó kiadvány.

KÖNYVTÁR ÉS PROPAGANDA

Az MTA Könyvtára értékes dokumentumai iránt változatlanul nagy az érdeklődés bel- és külföldi kiadók, kiállítók részéről. A Keleti Gyűjtemény Kaufmann-gyűjteményéből három kéziratot állítottak ki a New York Public Library hebraika-judaika világkiállításán, ahol Apor Éva tartott ismertetést az MTAK Keleti Gyűjteményéről. A Kézirattár 14 tétel kéziratot ill. régi könyvet kölcsönzött a Petőfi Irodalmi Múzeum által rendezett Ábrándok és tettek kora c. kiállításához. A Levéltár részt vett az "Ezer évünk történetének 2 milliárd lapja – az ismeretlen levéltárak" c. kiállításán a Budavári Palotában

A Keleti Gyűjtemény dokumentumai vonzzák a külföldi kiadókat: 1988-ban megjelent az MTAK–CNRS–Izraeli Akadémia közös kiadványa, az Index of Jewish Art 4. kötete, előkészületek folynak a Kaufmann Haggada újabb facsimile kiadására.

Az új épület felavatása felkeltette a TV, rádió, sajtó érdeklődését: számos híradás, hosszabb és rövidebb riport, képes beszámoló tanúskodik erről (l. 14.sz. melléklet). Az új könyvtárépület, annak tevékenysége és szolgáltatásai megismerésére igen sok egyéni és csoportos látogatás történt. Az év végéig 20 alkalommal 503 fő részvételével, pl. az akadémiai intézeti hálózat könyvtárosai, pest megyei szakkönyvtárak munkatársai, OSZK–KMK csoport, szombathelyi Tanárképző Főiskola könyvtár-szakos hallgatói.

Az új szakirodalmi információs szolgáltatások (CD-ROM) megismertetésére jelentős propaganda tevékenységet folytattak a szolgáltatás üzemeltetői: kb. 60 000 szórólap és tájékoztató jutott el a potenciális felhasználókhoz, ezen túl előadásokra és bemutatókra került sor kb. 20 alkalommal pl. Debrecen DAB Színházában, a békéscsabai Megyei Könyvtárban, egy szegedi biotechnológiai konferencián. Az új épület szakmai látogatói sem mulasztják el a CD-ROM-mal való megismerkedést.

Az Akadémia közgyűléséhez kapcsolódott a Könyvtár információs bemutatója az összes szolgáltatással.

A Könyvtárgépesítési csoport vezetője számítástechnikai tanfolyamot tartott a munkatársak részére, valamint a SZTAKI felkérésére a XV.ker. Tanács VB dolgozói-száma (a MicroISIS programcsomag használatáról). Ennek ellentételezéseként a Könyvtár megkapta a SZTAKI-tól az UNESCO által kifejlesztett MicroISIS programcsomag terjesztési jogát az MTA könyvtári hálózatába tartozó tagkönyvtárak számára.

III. ADATOK ÉS TÁBLÁZATOK

1. GAZDÁLKODÁS

1.1 1988. évi rovat szerinti elszámolás

		ezer forintban
Rovat	Megnevezés	1988. évi tényleges felhasználás
11	Készlet beszerzés	2 307
12	Béralap	20 869
13	Anyag-jellegű kiadás	34 615
14	Bér-jellegű kiadás	1 951
15	Szolgáltatás	10 076
16	Költségvetési befizetés (TBJ)	2 032
27	ÁFA befizetés	4 062
35	Népgazdasági beruházás	603
61	Átadott pénzeszköz	123
Összesen:		76 638

1.2 1988. évi pénzügyi elszámolás feladatok szerint

(ezer forintban)

Költséghely	Előző évi mód. pm. Nyitó	Kv-i támo- gatás	Egyéb átvett pénz- eszköz	Saját bevétel	Összes bevétel	Kiadás	Záró mód. pm.
Könyvtár							
Tud. elemzés							
Informatika	1 241	58 502	7 747	7 613	75 103	70 929	4 174
Spec. maradvány							
1987. évi	2 412						
1986. évi	543				2 955	2 751	204
Kult. emlékeink 1	348		1 190		1 538	1 340	198
Kult. emlékeink 2	197		215		412	51	361
Magyar Kortárs	168		268		436	189	247
Mikszáth keret			26		26	26	
HunglInfo	210				210	202	8
OTKA (Vargyas)	6		62		68	32	36
OTKA (Rózsa)			80		80		80
Ady Századok kult.			368		368	368	
Soros Mikrofilm	14		600		586	391	195
Soros Scheiber	194		300		494	259	235
Kódex kutatás	25		105		130	100	30
Támogatott témák	1 134		3 214		4 348	2 958	1 390
Összesen	5 330	58 502	10 961	7 613	82 406	76 638	5 768

1.3 Könyvtári pénzmaradvány levezetése (ezer forintban)

Könyvtári összes pénzmaradvány	4 174	
ebből spec. maradvány		1 835
10 % befizetési kötelezettség		- 183
Ténylegesen felhasználható spec. m.		1 652
UNESCO kupon maradvány		485
Céljellegű (energia szla.) maradvány		1 229
Könyvtári felhaszn. pénzmaradvány		625

2. SZEMÉLYZETI ADATOK

2.1 Létszám

	főfoglalkozásúak				
	állandó				
Könyvtár	Magy. kort.	Inf. Igazg.	Kult-tört. emlékeink feltárása	Összesen fő	
1988. jan. 1-én a létszám:	126	1	19	1	147
évközi belépés	28		1		29
évközi kilépés	21		1		22
1988. dec. 31-én a záró- létszám:	133	1	19	1	154
Részfoglalkozásúak munka- óra alapján visszaszámított létszáma 1988. dec. 31.	26		1	1	28
Részfoglalkozásúak tényleges létszáma	52		2	2	56

2.2 Végzettség, szakképzettség

(1988. dec. 31-én állományban lévő főfoglalkozásúak)

Tudományos fokozat, iskolai végzettség	1987	1988
tud. doktora		1
kandidátus	7	5
egyetemi, főiskolai végzettség	90	89
középiskolai végzettség	41	43
alsófokú iskolai végzettség	19	28
Könyvtárosi szakképzettség:		
felsőfokú szakképzettség	36	35
középfokú szakképzettség	10	10
Szakképzésben résztvevők:		
egyetemi képzésben (könyvtári szakon)		
felsőfokú iskolai képzésben	1	1
középfokú könyvtárosképzésben		

2.3 Besorolás, bérezés

Nyelvpótlékot kapott (újonnan) 3 fő

Egy főre jutó éves átlagbér 1988-ban

Könyvtár	106 200 Ft
az átlag összesen	106 200 Ft
Inf., xerox érd. rendszerben	106 500 Ft

2.4 Kitüntetés, jutalmazás

Munka Érdemrend arany fokozat
Kiváló Munkáért (MM)
Kiváló Munkáért (MTA)
Szocialista Kultúráért

Madarasi Béláné
Ezer Béláné, Jaksa József
Kiss Sándorné, Farkas Ferenc
Körmendy Kinga, Schubert András,
Szabó Istvánné, Tőkés László

Jutalomban részesült a törzsgárda tagok
jutalmazásával együtt:

Könyvtár	110 fő
Inf. Igazg.	19 fő
Magyar Kortás	—
Életrajzi adattár	—
Nyugdíjas	41 fő
Kult. és tört. emlé- keink feltárása	1 fő

1 főre jutó jutalom: 9 500 Ft

Jubileumi jutalomban
részesült

6 fő 67 097 Ft

3. ÁLLOMÁNY, GYARAPODÁS

Dokumentum	állomány 1987. XII. 31-én	1987. évi gyara- podás	1988. évi gyara- podás	Törlés	állomány 1988. XII. 31-én
könyv	961 856	14 132	13 390	1	975 245
periodika (köt.)	273 549	5 885	5 635	40	279 144
kézirat	557 266	15 717	13 082	—	570 348
mikrofilm	21 456	280	340	—	21 796
	1 814 127	36 014	32 447	41	1 846 533

3.1 Gyarapodás szakok szerint

Szakcsoport	könyv		periodika	
	1987	1988	1987	1988
001 tudományszervezés	0,33	0,25	—	—
0.2 általános művek, vallástörténet	5,98	5,4	14,0	12,9
1 filozófia, pszichológia	3,47	4,7	3,3	4,3
3 társadalomtudományok	8,59	10,6	11,1	8,9
5 természettudományok	11,32	10,2	26,6	27,8
6 alkalmazott tudományok	4,60	4,0	7,3	4,8
7 művészetek	3,12	3,45	2,2	2,3
80 nyelvtudományok	9,37	9,4	8,2	9,5
809 orientalisztika	7,87	9,0	7,3	8,2
82 irodalomtudomány, szépirodalom	30,85	27,0	7,6	8,0
9 földrajz, régészet, történettudomány	14,50	16,0	12,3	13,3
	100,0	100,0	100,0	100,0

3.2 Gyarapodás eredete (egység)

	Magyarország		Szovjetunió		népi dem. országok		egyéb külf.		összesen	
	1987	1988	1987	1988	1987	1988	1987	1988	1987	1988
könyv	3 942	3 946	2 146	2 397	1 663	1 614	6 381	5 433	14 132	13 390
periodika (köt.)	802	784	950	714	1 329	1 255	2 804	2 882	5 885	5 635
kézirat	15 542	12 582	—	—	1	—	174	500	15 717	13 082
mikrofilm	245	325	1	2	7	7	27	6	280	340
Összesen	20 531	17 637	3 097	3 113	3 000	2 876	9 386	8 821	36 014	32 447

3.3 Gyarapodás módja (egységek száma csökkenés nélkül)

	könyv		periodika (köt.)		kézirat		mikrofilm		összesen	
	1987	1988	1987	1988	1987	1988	1987	1988	1987	1988
vétel	3 326	2 080	1 028	988	12 217	3 082	33	11	16 604	6 161
csere	5 916	6 546	4 112	3 949	—	—	34	15	10 062	10 510
kötelespéldány	3 416	3 531	657	634	—	—	—	—	4 073	4 165
ajándék	1 111	927	88	64	3 500	10 000	14	2	4 713	10 993
akad. kiadvány	345	301	—	—	—	—	—	—	345	301
saját előállítás	18	5	—	—	—	—	199	312	217	317
Összesen	14 132	13 390	5 885	5 635	15 717	13 082	280	340	36 014	32 447

3.4 Nemzetközi kiadványcsere forgalom

Viszonylat	Kiadvány fajta*	Küldött		Erkezett	
		1987	1988	1987	1988
Szovjetunió	könyv	578	494	2 954	3 554
	periodika	1 443	1 363	1 239	935
	mikrofilm	—	—	1	2
Népi de- mokratikus országok	könyv	1 155	1 081	1 842	1 898
	periodika	2 319	2 126	1 453	1 401
	mikrofilm	4	9	6	7
Egyéb or- szágok	könyv	1 967	2 112	2 885	3 071
	periodika	3 363	3 160	2 041	2 170
	mikrofilm	3	17	27	6
Összesen	könyv	3 700	3 687	7 681	8 523
	periodika	7 125	6 649	4 733	4 506
	mikrofilm	7	26	34	15

* kötet, évfolyam, ill. mű

3.5 Nemzetközi kiadványcsere földrajzi megoszlása

Cserekapcsolatok 1987-ben 72 állam 1520 intézményével
1988-ban 72 állam 1528 intézményével

Európa

28 állam, 1109 intézmény

Albánia	2	Lengyelország	79
Anglia	64	Luxemburg	4
Ausztria	48	Málta	1
Belgium	45	NDK	46
Bulgária	6	NSZK	133
Csehszlovákia	41	Norvégia	11
Dánia	14	Olaszország	134
Finnország	26	Portugália	6
Franciaország	89	Románia	42
Görögország	13	Spanyolország	64
Hollandia	20	Svájc	34
Irország	5	Svédország	31
Izland	3	Szovjetunió	72
Jugoszlávia	73	Vatikán Állam	3

Ázsia

19 állam, 181 intézmény

Afganisztán	3	Koreai NDK	3
Ciprus	3	Libanon	3
India	26	Mongólia	3
Irak	3	Oman	1
Irán	3	Szingapur	3
Izrael	10	Szíria	4
Japán	89	Thaiföld	1
Jordánia	1	Törökország	12
Kína	8	Vietnami DK	3
Koreai Közt.	2		

Afrika

11 állam, 22 intézmény

Algéria	1	Nigéria	2
Dél-Afrikai Közt.	6	Szenegál	1
Egyiptom	3	Tanzánia	1
Elefántcsontpart	1	Tunézia	3
Etiópia	1	Zimbabwe	2
Marokkó	1		

Amerika

12 állam, 195 intézmény

Argentína	8	Kuba	9
Brazília	9	Mexikó	2
Chile	4	Peru	2
Costa Rica	2	Puerto Rico	1
Kanada	19	USA	125
Kolumbia	7	Venezuela	7

Ausztrália, Óceánia

2 állam, 21 intézmény

Ausztrália	18	Új Zéland	3
------------	----	-----------	---

3.6 Duplum és fölös példány kiejánlása

könyv

1987

1988

3 394

2 545

4. FELDOLGOZÁS

4.1 Könyvtári feltárás, címleírás, osztályozás

	címleírás		osztályozás	
	1987	1988	1987	1988
modern könyv (mű)	13 084	10 344	13 186	9 500
periodika (féle)	103	281	103	94
keleti könyv (mű)	977	1 100	628	1 100
keleti periodika	24	18	—	—
kézirat (db)	15 717	13 082	—	—
régi könyv (mű)	963	640	—	—
mikrofilm (mű)	280	340	—	—
periodikák retrospektív feldolgoz. (köt.)	—	—	1 659	—

4.2 Katalógusépítés

	katalóguscédulák			
	sokszorosítása		gépelése	
	1987	1988	1987	1988
modern könyv	13 265	10 819	13 265	10 819
periodika	—	—	496	904
kézirat	—	—	4 244	2 500
régi könyv	3 045	1 150	471	—
mikrofilm	4 255	1 600	851	320

Katalóguscédulák besorolása

	1987	1988
központi könyvkatalógusokba	88 622	91 017
központi periodikakatalógusokba	496	904
kézirat-katalógusokba	2 250	2 716
régi könyvkatalógusba	3 516	1 150
keleti betűrendes katalógusba	1 300	2 702
mikrofilm katalógusba	3 404	851

5. OLVASÓSZOLGÁLAT

5.1 Könyvtár használói (fő)

	1987	1988
Beiratkozott olvasók száma	3 689	2 623
ebből kéziratár	838	723

5.2 Használók tudományos fokozat és foglalkozás szerinti megoszlása (Százalék arányban)

a Központi Olvasószolgálatnál:	1987	1988
MTA rendes és levelező tagja	2	3
egyetemi tanár, tudományok doktora, kandidátus	22	19
egyetemi oktató (docens, adjunktus, tanársegéd)	10	10
tudományos kutató, aspiráns	28	29
nem főfoglalkozású kutatók (orvos, mérnök, szerkesztő, könyvtáros stb.)	22	21
egyetemi hallgató	11	15
egyéb	4	3
	100,0	100,0

5.3 Szolgáltatási alkalmak

Dokumentumfajta	helybenolvasás		kölcsönzés		összesen	
	1987	1988	1987	1988	1987	1988
modern könyv	9 218	6 830	14 904	10 749	24 122	17 579
periodika	5 214*	4 026*	447	361	5 661	4 387
kézirat, régi könyv	2 284	1 838	58**	35**	2 342	1 873
keleti könyv, kézirat, periodika	3 215	2 308	1 842	510	5 057	2 818
mikrofilm	274	290	26	16	300	306
	20 205	15 292	17 277	11 671	37 482	26 963

* periodika xeroxoztatási alkalmak száma 2626
 fotoztatási alkalmak száma 88

** fotoztatási alkalmak száma 131
 xeroxoztatási alkalmak száma 170

5.4 Állományhasználat
(egység)

Dokumentumfajta	helybenolvasás		kölcsönzés		összesen	
	1987	1988	1987	1988	1987	1988
modern könyv	14 283	10 291	17 155	11 696	31 438	21 987
periodika	70 632**	29 130**	741	498	71 373	29 628
kézirat, régi könyv	57 970	53 546	140*	78*	58 010	53 624
keleti könyv, kézirat, periodika	14 523	10 362	2 662	595	17 185	10 957
mikrofilm	467	533	35	35	502	568
	157 875	103 862	20 733	12 902	178 508	116 764

* fotoztatási egység 540
 xeroxoztatási oldal 10 268

** periodika xeroxoztatási alkalmak száma 2626
 fotoztatási alkalmak száma 88

5.5 Könyvtárközi kölcsönzés

	kölcsönadás		kölcsönvétel	
	1987	1988	1987	1988
belföldi viszonylatban	1 922	1 358	57	43
külföldi viszonylatban	85	60	234	125
	2 007	1 418	291	168

5.6 Köttetés

	a Könyvtár számára		akadémiai szervezetek	
	1987	1988	1987	1988
kötés (rég, modern könyv, periodika)	5 051	4 257	158	156
brossúra	460	40	138	49
doboz, téka, tábla és mappa készítés	24	173	213	37
számnyomás	700	22 000	—	—
számozás	10 800	300	—	—
katalóguskarton vágás	603 000	260 000	—	—
örjegytasak	1 405	—	—	700
bőrkötés	—	50	—	—
restaurálás	—	9	—	—

6. DOKUMENTÁCIÓ, TAJÉKOZTATÁS, BIBLIOGRÁFIA

6.1 Tudományszervezési dokumentáció

	1987	1988
A referátumokban feldolgozott dokumentumok száma	321	361
Ebből: szemlében	213	265
figyelőben	50	42
híryanagban	58	54
A bibliográfiai rovatban közzétett tételek száma	1 935	1 819
A belső munkatársak referáló tevékenysége (szerzői ívben számítva)	6,7	6,4
Külső munkatársak referáló tevékenysége (szerzői ívben számítva)	66,9	69,6
	73,6	76,0

	1987	1988
Ebből a K+F-ben közzétett szemle és egyéb referátum bibliográfia	28,5	24,7
belső erőből készült idegen nyelvű anyag	8,2	11,8
	1	1
	37,7	37,5

6.2 Tudományszervezési gyorstájékoztató

	1987	1988
Témafigyelés		
Megrendelők száma	34	23
Megrendelt témák száma	144	93
Kiküldött bibliográfiai címek száma	13 732	7 538

6.3 Akadémikus bibliográfia

	1987	1988
Új bibliográfiai felvételek száma	2 218	2 173

6.4 MISZON

Kiküldve: 25 cikk (referátum, szemle)
431 annotált bibliográfiai tétel
Megjelent közös kiadványok száma: 10

1988-ban megjelent témakötetek:

Zakonomernoszti rosztja proizvoditel'noszti truda v uszlovijah szocializma. Szofija, 1986. MISZON. 187 p.

Novüe formü i metodü upravljenija ékonomiki v szocialiszticeszkih sztrana. Budapest, 1986. MISZON. 230 p.

Velikaja Oktjabrszkaja szocialiszticeszkaja revolucija — nacsalo korennogo preobrazovanija mira. Moszkva, 1987. MISZON. 289 p.

Antivoennoe dvizsenie 80-üh godov v kapitaliszticeszkih sztrana. Berlin, 1988. MISZON. 194 p.

Razvitie i ukreplenie ékonomiecseszkaj integracii bratszkijh szocialiszticeszkijh sztran kak faktor uszkorenija naucsno-tehnicsezkogo progreszsza. Varsava, 1988. MISZON. 173 p.

1988-ban megjelent bibliográfiák:

Kritika szovremennoj burzsuaaznoj ideologii, reformizma i revizionizma. Uk. lit. 1986 g. Moszkva, 1987. MISZON. 245 p.

Szocial'no-ékonomiecseszkie problemü razvitija szocialiszticeszkogo obscsesztva. Uk. lit. 1986 g. Moszkva, 1987. MISZON. 167 p.

Ékonomiecseszkoe i naucsno-tehnicsezkoe szotrudnicsestvo sztran-cslenov SZÉV i SZFRJU. Uk. lit. 1986 g. Moszkva, 1987. MISZON. 253 p.

Metodicsezkie problemü obscsesztvennüh nauk. Uk. lit. 1982–1983 g. Poznan, 1987. MISZON. 305 p.

Ukazatel' tekuscsih periodicsezkijh izdanij po obscsesztvennüm naukam, priobretaemüh VNO MISZON iz sztran, ne vholdjascsih v SZÉV. Tom II. Szisztematicsezkij ukazatel'. Berlin, 1987. MISZON. Cs.1. 396 p., Cs.2. 309 p., Cs.3. 244 p.

7. SCI HETI GÉPI SZAKIRODALOMFIGYELES

7.1 Szolgáltatások előfizetési árai

<i>A) Folyóirat tartalomjegyzék figyelés</i>	<i>Évi előfizetési ár Ft-ban</i>
1. Az adatbázisban feldolgozott mintegy 3200 folyóirat esetében	540 Ft/folyóirat
2. 82 db terjedelme, megjelenési gyakoriság miatt kiemelt folyóirat esetében	840–2040 Ft/folyóirat
<i>B) Témafigyelés</i>	
1. Nagy, átfogó tudományterületek szakirodalmának figyelemmel kísérése ad lehetőséget az Egyesült Államokban elkészített profilok alapján kereső ASCA TOPICS szolgáltatás	5760 Ft/profil
2. A kutató személyes információs igényei alapján az Informatikai Igazgatóság gépi keresőprofilokat készít az ASCA szolgáltatás keretében. E profilokat a felhasználó igénye szerint bármikor módosítani lehet.	7440 Ft/profil
<i>C) Publikációs tevékenység, illetve idézettség figyelés</i>	
1. Szerzők publikációs tevékenységének figyelése	540 Ft/név
2. Intézmények publikációs tevékenységének figyelése	1740 Ft/intézmény
3. Szerzők idézettségének figyelése	540 Ft/név
4. Megadott közlemény idézettségének figyelése	360 Ft/közlemény
5. Megadott folyóirat idézettségének figyelése	3000 Ft/folyóirat

D) Számítógépes témafigyelés floppy-lemezre rögzítve

1. ASCA-típusú szolgáltatás esetében

10 320 Ft/téma

2. ASCATOPICS-típusú szolgáltatás esetében

9600 Ft/téma

3. Konvertáló program

5000 Ft (egyszeri alkalommal)

7.2 Előfizetők száma és a szolgáltatás típusainak megoszlása

	1987	1988	1987	1988
A. Folyóirat tartalomjegyzék	125 fő	123 fő	882 642	1097 db folyóirat 710 fajta
B. Témafigyelés				
1. ASCATOPICS	195 fő	180 fő	341	304 profil
2. ASCA	425 fő	424 fő	562	560 profil
C. Publikációs tevékenység, ill. idézettség figyelés	106 fő	99 fő	722	587 név

7.3 Előfizetők főhatóság szerinti megoszlása

Főhatóság	Előfizető	
	fő	%
Egészségügyi Minisztérium	255	38,5
Egyetemek	132	20,0
Kórházak	95	14,3
Egyéb intézmények	26	3,9
Egyéni előfizetők	2	0,3
MTA Kutatóintézetek	127	19,1
Művelődési Minisztérium	84	12,7
Egyetemek	77	11,6
Főiskolák, oktatási intézmények	7	1,1
Mezőgazdasági és Élelmezésügyi Minisztérium	102	15,3
Egyetemek	58	8,7
Kutatóintézetek	30	4,5
Egyéb intézmények	14	2,1
Különböző tárcák	96	14,4
Üzemek, vállalatok	73	11,0
Kutatóintézetek	15	2,2
Egyéb	8	1,2
összesen:	664	100,0

7.4 A Társadalomtudományi Gépi Adatbázis Osztály szolgáltatásai

Teljesített disszertáció megrendelések

OTKA alap terhére	112 db	974 400 Ft
fizető	13 db	132 100 Ft
összesen		1 106 500 Ft

CD-ROM keresési előfizetések

Medline	185 óra	91 400 Ft
SCI	20 óra	13 400 Ft
összesen		104 890 Ft

Bevétel együtt 1 211 390 Ft

MISZON online keresés

20 óra

CD-ROM keresés 350 fő

kb. 700 óra

Látogatók száma reklám és bemutató
alkalmával további 300 fő

kb. 600 óra

kb. 1320 óra

8. HÁLÓZATI ÉS MÓDSZERTANI MUNKA

8.1 Az MTA intézeti könyvtárainak

	száma		állománya	
	1987	1988	1987	1988
Megoszlás az állomány nagysága szerint:				
50 000 könyvtári egységen felüli	9	9	836 235	856 319
20 000 könyvtári egységen felüli	16	16	528 826	531 685
10 000 könyvtári egységen felüli	10	10	152 032	151 861
5 000 könyvtári egységen felüli	7	8	51 404	57 538
5 000 könyvtári egységen aluli	6	5	20 388	16 483
	48	48	1 588 885	1 613 886

8.2 Személyi ellátottság

főfoglalkozású könyvtáros
nem főfoglalkozású könyvtáros (részmunka-
idős, megbízási díjas, társadalmi munkás)

1987

1988

125

127

60

52

185

179

Főfoglalkozású munkatársak könyvtárosi szakképzettsége:

felsőfokú szakképzettségű

74

78

középfokú szakképzettségű

33

31

szakképzettség nélküli

18

18

125

127

8.3 Állománygyarapodás (feldolgozott egység)

Dokumentumfajta

állomány
1987. XII. 31-én

1988. évi
gyarapodás

1988. évi
törlés

állomány
1988. XII. 31-én

könyv

875 143

17 688

2 736

890 095

folyóirat

369 998

9 319

4 780

374 537

egyéb dokumentum

343 744

15 496

9 986

349 254

Összesen:

1 588 885

42 503

17 502

1 613 886

Állománygyarapodásra felhasznált összeg:

1987

1988

74 410 620 Ft

84 609 503 Ft

8.4 Az MTAK hálózati tagkönyvtárainak megoszlása az állomány nagysága és személyi ellátottság szerint

50 000 könyvtári egységen felüli könyvtárak:

	állomány	személyi ellátottság				összesen
		főfog- lalko- zású	nem főfoglalkozású rész- munka- idős	megbí- zási díjas	társas- dalmi munkás	
1. Központi Fizikai Kutatóintézet	161 310	12	1	—	—	13
2. Irodalomtudományi Intézet	147 452	4	4	—	—	8
3. Zenetudományi Intézet	137 643	3	2	—	—	5
4. Történettudományi Intézet	104 458	5	—	—	—	5
5. Világgazdasági Kutatóintézet	74 047	10	5	—	—	15
6. Földrajztudományi Kutatóintézet	63 810	2	1	—	—	3
7. Néprajzi Kutatócsoport	58 878	4	—	—	—	4
8. Atommagkutató Intézet	56 329	2	1	—	—	3
9. Matematikai Kutatóintézet	52 392	3	—	—	—	3
Összesen:	856 319	45	14	—	—	59

20 000 könyvtári egységen felüli könyvtárak:

	állomány	főfog- lalko- zású	személyi ellátottság			összesen
			nem részmunka- idős	megbí- zási díjas	társas- dalmi munkás	
1. Állam- és Jogtudományi Intézet	43 882	4	1	—	—	5
2. Művészettörténeti Kutatócsoport	40 662	1	—	—	—	1
3. Régészeti Intézet	39 236	4	1	—	—	5
4. Közgazdaságtudományi Intézet	38 501	11	1	8	—	20
5. Központi Kémiai Kutatóintézet	37 978	3	2	—	—	5
6. Magyar Földrajzi Társaság	37 684	1	—	—	—	1
7. Regionális Kutatások Központja Dunántúli Tudományos Intézet	37 673	4	—	—	—	4
8. Nyelvtudományi Intézet	35 778	3	1	—	—	4
9. Filozófiai Intézet Lukács Archívum és Könyvtár	33 365	3	—	2	—	5
10. Számítástechnikai és Automatizálási Kutatóintézet — Kende u.	31 898	4	1	—	—	5
11. Geodéziai és Geofizikai Kutatóintézet	31 430	3	—	—	—	3
12. Csillagászati Kutatóintézet	31 332	1	—	—	—	1
13. Talajtani és Agrokémiai Kutatóintézet	25 644	4	1	—	—	5
14. Szegedi Biológiai Központ	24 592	5	—	—	—	5
15. Filozófiai Intézet	21 539	3	1	—	—	4
16. Műszaki Fizikai Kutatóintézet	20 491	3	—	—	—	3
Összesen	531 685	57	9	10	—	76

10 000 könyvtári egységen felüli könyvtárak:

	állomány	személyi ellátottság				összesen
		főfog- lalko- zású	nem részmunka- idős	főfoglalkozású megbí- zási díjas	társasági munkás	
1. Mezőgazdasági Kutatóintézet	19 213	2	1	—	—	3
2. Növényvédelmi Kutatóintézet	17 990	1	1	1	—	3
3. Kísérleti Orvostudományi Kutatóintézet	17 904	1	2	—	—	3
4. Pszichológiai Intézet	17 404	2	—	—	—	2
5. Izotópkutató Intézet	17 308	1	—	—	—	1
6. Számítástechnikai és Automatizálási Kutatóintézet – Victor Hugo u.	16 697	4	—	—	—	4
7. Szociológiai Kutatóintézet	11 779	1	—	—	—	1
8. Regionális Kutatások Központja Alföldi Kutatócsoport	11 722	—	—	1	1	2
9. Ökológiai és Botanikai Kutatóintézet	11 171	1	—	—	—	1
10. Csillagászati Kutatóintézet Napfizikai Obszervatórium	10 673	—	—	—	3	3
Összesen:	151 861	13	4	2	4	23

5 000 könyvtári egységen felüli könyvtárak:

	állomány	személyi ellátottság				összesen
		főfog- lalko- zású	nem rész- munka- idős	megbí- zási díjas	társá- dalmi munkás	
1. Magyar Numizmatikai Társulat	9 648	2	—	—	—	2
2. Műszaki Kémiai Kutatóintézet	8 412	1	—	—	—	1
3. SZBK Enzimológiai Intézet	7 866	1	1	—	—	2
4. Állatorvostudományi Kutatóintézet	7 178	1	—	—	—	1
5. Balatoni Limnológiai Kutatóintézet	6 776	1	1	—	—	2
6. Bányászati Kémiai Kutatólaboratórium	6 370	1	—	—	—	1
7. Természettudományi Kutató- laboratóriumok	6 123	1	1	—	—	2
8. Ipar- és Vállalatgazdaság-kutató Intézet	5 165	1	—	—	—	1
Összesen:	57 538	9	3	—	—	12

5 000 könyvtári egységen aluli könyvtárak:

	állomány	személyi ellátottság				összesen
		főfog- lalko- zású	nem rész- munka- idős	megbí- zási díjas	társá- dalmi munkás	
1. Ökológiai és Botanikai Kutatóintézet						
Magyar Dunakutató Állomás	4 150	—	—	—	2	2
2. Kutatás- és Szerveztelemző Intézet	4 308	1	—	1	—	2
3. Műszerügyi és Méréstechnikai Szolgálat	3 790	2	1	—	—	3
4. Természettudományi Kutatólaboratóriumok						
Geokémiai Kutatólaboratórium	3 457	—	1	—	—	1
5. Közgazdasági Információs Szolgálat	778	—	—	1	—	1
Összesen:	16 483	3	2	2	2	9

8.5 Nemzetközi cserekapcsolatok

1988-ban 5227 külföldi partnertől 16 519 könyvtári egység érkezett. Az MTA 48 intézeti könyvtára közül 34 könyvtár 38 507 kiadvánnyal vett részt a cserében az alábbi részletezés szerint:

Társadalomtudományi könyvtárak

	Cserepartnerek száma	küldött könyvtári egységek	kapott
1. Állam- és Jogtudományi Intézet	82	110	67
2. Filozófiai Intézet	9	38	25
3. " " Lukács Archívum és Könyvtár	109	165	34
4. Ipar- és Vállalatgazdaság-kutató Intézet	7	12	45
5. Irodalomtudományi Intézet	20	58	92
6. Közgazdaságtudományi Intézet	246	6 101	208
7. " " Közgazdasági Információs Szolgálat	3	17	6
8. Kutatás- és Szerveztelemző Intézet	2	25	—
9. Magyar Numizmatikai Társulat	80	79	69
10. Művészettörténeti Kutatócsoport	130	230	414
11. Néprajzi Kutatócsoport	350	560	290
12. Nyelvtudományi Intézet	5	—	—
13. Pszichológiai Intézet	5	20	10
14. Régészeti Intézet	422	921	612
15. Regionális Kutatások Központja Dunántúli Tudományos Intézet	75	11	72
16. Regionális Kutatások Központja Alföldi Kutatócsoport	4	7	15
17. Szociológiai Kutatóintézet	—	—	—
18. Történettudományi Intézet	132	1 602	850
19. Világgazdasági Kutatóintézet	354	14 002	2 478
20. Zenetudományi Intézet	66	331	230
Összesen:	2 101	24 289	5 517

Természettudományi könyvtárak

	Cserepartnernek száma	küldött könyvtári egységek	kapott
1. Állatorvostudományi Kutatóintézet	—	—	—
2. Atommagkutató Intézet	542	636	1 783
3. Balatoni Limnológiai Kutatóintézet	56	15	90
4. Bányászati Kémiai Kutatólaboratórium	—	—	—
5. Csillagászati Kutatóintézet	618	1 216	255
6. " " Napfizikai Observatórium	376	630	200
7. Földrajztudományi Kutatóintézet	205	298	302
8. Geodéziai és Geofizikai Kutatóintézet	154	238	166
9. Izotópkutató Intézet	6	8	10
10. Kísérleti Orvostud. Kutatóintézet	1	1	1
11. Központi Fizikai Kutatóintézet	311	8 905	6 905
12. Központi Kémiai Kutatóintézet	—	—	—
13. Magyar Földrajzi Társaság	261	269	340
14. Matematikai Kutatóintézet	188	198	234
15. Mezőgazdasági Kutatóintézet	—	—	—
16. Műszaki Fizikai Kutatóintézet	5	26	97
17. Műszaki Kémiai Kutatóintézet	3	17	4
18. Műszerügyi és Méréstechnikai Szolgálat	—	—	—
19. Növényvédelmi Kutatóintézet	—	—	—
20. Ökológiai és Botanikai Kutatóintézet	7	8	10
21. " " Magyar Dunakutató Állomás	—	—	—
22. Számítástechnikai és Automatizálási Kutatóintézet – Victor Hugo u.	170	1 530	96
23. Számítástechnikai és Automatizálási Kutatóintézet – Kende u.	—	—	—
24. Szegedi Biológiai Központ	—	—	—
25. SZBK Enzimológiai Intézet	—	—	—
26. Talajtani és Agrokémiai Kutatóintézet	221	221	147
27. Természettudományi Kutatólaboratóriumok	—	—	—
28. " " Geokémiai Kutatólaboratóriuma	2	2	2
Összesen:	3 126	14 218	10 642

8.6 Könyvtárközi kölcsönzés

Társadalomtudományi könyvtárak

	küldött könyvtári egységek	kapott
1. Állam- és Jogtudományi Intézet	76	48
2. Filozófiai Intézet	43	77
3. ” ” Lukács Archívum és Könyvtár	102	34
4. Ipar- és Vállalatgazdaság-kutató Intézet	12	59
5. Irodalomtudományi Intézet	34	36
6. Közgazdasági Információs Szolgálat	—	—
7. Közgazdaságtudományi Intézet	117	72
8. Kutatás és Szerveztelemző Intézet	17	33
9. Magyar Numizmatikai Társulat	14	3
10. Művészettörténeti Kutatócsoport	6	59
11. Néprajzi Kutatócsoport	40	11
12. Nyelvtudományi Intézet	26	14
13. Pszichológiai Intézet	176	59
14. Régészeti Intézet	23	12
15. Regionális Kutatások Központja Dunántúli Tudományos Intézet	26	142
16. Regionális Kutatások Központja Alföldi Kutatócsoport	5	8
17. Szociológiai Kutatóintézet	38	317
18. Történettudományi Intézet	172	95
19. Világgazdasági Kutatóintézet	33	127
20. Zenetudományi Intézet	16	4
Összesen:	976	1 210

Természettudományi könyvtárak

	küldött könyvtári egységek	kapott
1. Állatorvostudományi Kutatóintézet	537	622
2. Atommagkutató Intézet	248	210
3. Balatoni Limnológiai Kutatóintézet	69	97
4. Bányászati Kémiai Kutatólaboratórium	124	95
5. Csillagászati Kutatóintézet	68	16
6. " " Napfizikai Observatórium	2	2
7. Földrajztudományi Kutatóintézet	28	22
8. Geodéziai és Geofizikai Kutatóintézet	41	240
9. Izotópkutató Intézet	258	780
10. Kísérleti Orvostudományi Kutatóintézet	552	60
11. Központi Fizikai Kutatóintézet	679	693
12. Központi Kémiai Kutatóintézet	315	1 144
13. Magyar Földrajzi Társaság	7	—
14. Matematikai Kutatóintézet	278	38
15. Mezőgazdasági Kutatóintézet	46	256
16. Műszaki Fizikai Kutatóintézet	94	63
17. Műszaki Kémiai Kutatóintézet	18	836
18. Műszerügyi és Méréstechnikai Szolgálat	4	16
19. Növényvédelmi Kutatóintézet	391	897
20. Ökológiai és Botanikai Kutatóintézet	21	92
21. " " Magyar Dunakutató Állomás	25	57
22. Számítástechnikai és Automatizálási Kutatóintézet — Victor Hugo u.	181	488
23. Számítástechnikai és Automatizálási Kutatóintézet — Kende u.	184	2 358
24. Szegedi Biológiai Központ	3 999	788
25. SZBK Enzimológiai Intézet	30	70
26. Talajtani és Agrokémiai Kutatóintézet	80	29
27. Természettudományi Kutatólaboratórium	39	51
28. Természettudományi Kutatólaboratórium Geokémiai Kutatólaboratórium	10	10
Összesen:	8 319	10 040

8.7 Olvasó- és állományforgalom

Társadalomtudományi könyvtárak

	beiratkozott olvasók	könyvtár látogatók	kölcsönzött dokumentumok	helyben használt
1. Állam- és Jogtudományi Intézet	140	8 800	17 500	—
2. Filozófiai Intézet	208	3 883	4 658	2 500
3. " " Lukács Archivum és Könyvtár	186	230	410	1 920
4. Ipar- és Vállalatgazdaság-kutató Intézet	18	1 229	4 342	1 617
5. Irodalomtudományi Intézet	333	4 349	6 109	3 561
6. Közgazdasági Információs Szolgálat	—	—	—	778
7. Közgazdaságtudományi Intézet	301	2 664	1 798	10 600
8. Kutatás és Szerveztelemző Intézet	25	—	—	—
9. Magyar Numizmatikai Társulat	450	2 050	—	15 200
10. Művészettörténeti Kutatócsoport	52	470	1 900	7 000
11. Néprajzi Kutatócsoport	—	970	1 560	2 240
12. Nyelvtudományi Intézet	130	—	—	—
13. Pszichológiai Intézet	102	3 775	3 941	7 322
14. Régészeti Intézet	61	1 642	3 014	10 109
15. Regionális Kutatások Központja Dunántúli Tudományos Intézet	49	18	456	308
16. Regionális Kutatások Központja Alföldi Kutatócsoport	25	25	50	60
17. Szociológiai Kutatóintézet	85	120	1 510	470
18. Történettudományi Intézet	352	—	15 082	—
19. Világgazdasági Kutatóintézet	110	—	2 114	4 645
20. Zenetudományi Intézet	86	2 108	1 939	4 466
Összesen:	2 713	32 833	66 383	72 796

Természettudományi könyvtárak

	beiratkozott olvasók	könyvtár- látogatók	kölcsönzött dokumentumok	helyben használt
1. Állatorvostudományi Kutatóintézet	—	240	—	—
2. Atommagkutató Intézet	246	9 415	1 146	—
3. Balatoni Limnológiai Kutatóintézet	—	60	180	3 500
4. Bányászati Kémiai Kutatólaboratórium	—	—	748	—
5. Csillagászati Kutatóintézet	25	—	205	—
6. " " Napfizikai Obszervatórium	—	4	9	—
7. Földrajztudományi Kutatóintézet	265	1 690	2 004	—
8. Geodéziai és Geofizikai Kutatóintézet	83	3 930	1 825	3 260
9. Izotópkutató Intézet	—	1 000	1 900	4 000
10. Kísérleti Orvostudományi Kutatóintézet	69	2 800	1 100	7 600
11. Központi Fizikai Kutatóintézet	1 460	18 543	10 856	12 371
12. Központi Kémiai Kutatóintézet	—	—	—	—
13. Magyar Földrajzi Társaság	—	285	397	359
14. Matematikai Kutatóintézet	1 210	9 500	2 000	21 000
15. Mezőgazdasági Kutatóintézet	102	—	—	—
16. Műszaki Fizikai Kutatóintézet	210	—	2 991	—
17. Műszaki Kémiai Kutatóintézet	97	—	—	—
18. Műszerügyi és Méréstechnikai Szolgálat	60	250	1 760	800
19. Növényvédelmi Kutatóintézet	—	7 960	4 350	27 100
20. Ökológiai és Botanikai Kutatóintézet	—	—	900	—
21. " " Magyar Dunakutató Állomás	—	—	170	—
22. Számítástechnikai és Automatizálási Kutatóintézet — Victor Hugo u.	307	—	2 289	—
23. Számítástechnikai és Automatizálási Kutatóintézet — Kende u.	372	—	4 867	—
24. Szegedi Biológiai Központ	367	—	—	—
25. SZBK Enzimológiai Intézet	—	3 305	218	6 229
26. Talajtani és Agrokémiai Kutatóintézet	101	3 211	3 926	10 673
27. Természettudományi Kutatólabor.	150	50	3 300	—
28. " " Geokémiai Kutatólaboratórium	—	100	50	—
Összesen:	5 124	62 343	47 191	96 892

9. REPROGRÁFIAI SZOLGÁLTATÁSOK

9.1 Fototechnikai szolgáltatások

	1987	1988
Felvételek száma		
mikrofilm	121 433	118 080
kisfilm	748	932
6 x 6 vagy 9 x 12 cm felvétel	306	381
	122 487	119 393
Másolatok száma		
mikrofilm-másolat (m)	10 234	10 518
fotokópia (nagyítás) (db)	4 655	5 089
elektrosztatikus nagyítás (db)	22 946	20 770

9.2 XEROX gyorsmásolat

Megoszlás az előállítás technikája szerint:

IBM II géppel készült	38 605 db	25 589 db
IBM III géppel készült	434 011 db	404 469 db
Fólia	2 716 db	1 765 db
ROTO géppel készült	334 042 db	190 654 db
Lumoprint gépekkel készült	123 547 db	80 020 db
Összesen:	932 921 másolat	702 497 másolat

10. KIADVÁNYOK BIBLIOGRÁFIÁJA

Fráter Jánosné: Az MTA Könyvtári Bizottságának iratai. 1866–1949. Bp. 1988. MTAK. 147 p.
(MTA Könyvtárának Közleményei. 20/95/.)

Fekete Gézné: Az Akadémia 1831–1858 között alapított jutalomtétellei és előzményei. Bp. 1988. MTAK. 229 p.
(MTA Könyvtárának Közleményei. 21/96/.)

Horányi Károly: Kandidátusi és doktori disszertációk. (1980. jan. 1.–1984. dec. 31.) Bp. 1988. MTAK. 196 p.
(MTA Könyvtára Kézirattárának Katalógusai. 19.)

Wolgatatarische Dialektstudien. Textkritische Neuauflage der Originalsammlung von G. Bálint 1875–76. Hrsg. von Árpád Berta. Bp. 1988. MTAK. 412 p.
(Keleti Tanulmányok. 7.)

Rózsa György: Information: from claims to needs. National aptitudes for international co-operation in scientific information economy. Bp. 1988. Kultura–HAS. 203 p.

Index of Jewish art. Iconographical index of Hebrew illuminated manuscripts. Vol. IV. Illuminated manuscripts of the Kaufmann collection at the Library of the Hungarian Academy of Sciences. Vol. 1–3. Ed. by Bezalel Narkiss and Gabrielle Sed-Rajna. Bp. 1988. Israel Acad. – CNRS – MTAK.

Évszázadok kultúrája a Magyar Tudományos Akadémia Könyvtárában. Szerk. Fekete Gézőné. Bp. 1988. MTAK. 170 p.

VI. Konferenz der akademischen Archive sozialistischer Länder, Budapest, 1983. Hrsg. Gyula Wojtilla. Bp. 1987. MTAK. 168 p.

VI. Konferencija akademiceszkih arhivov szocialiszticeszkih sztran, Budapest, 1983 g. Red. Gyula Wojtilla. Bp. 1987. MTAK. 237 p.

Novüe formü i metodü upravljenija ekonomikoj szocialiszticeszkih sztrana. Bp. 1986. MTAK. 195 p.

A Magyar Tudományos Akadémia Könyvtárának 1987. évi beszámoló jelentése és 1988. évi programja. Szerk. Gregorovicz Anikó. Bp. 1988. MTAK. 82 p.

Magyar Tudományos Akadémia Könyvtára. (Prospektus) Bp. 1988. MTAK. 19 p.

Partiumi könyvesházak 1623–1730. Sajtó alá rendezte: Fekete Csaba, Monok István, Kulcsár György, Varga András. Bp.–Szeged, 1988. MTAK. 588 p.
(Adattár a XVI–XVIII. századi szellemi mozgalmak történetéhez. 14.)

Bűbajosok, ördögösök, boszorkányok Heves és Külső-Szolnok vármegyében. Összeáll. Sugár István. Bp. 1987. MTAK. 294 p.

Pécsi Lukács: Szent Ágoston doktornak elmélkedő, magánbeszélő és naponként való imádságai. Nagyszombat, 1591. A szöveget gondozta: Kőszeghy Péter. Uray Piroska tanulmányával. Bp. 1988. MTAK. 181, 62 p.
(Bibliotheca Hungarica Antiqua. XVII.)

Kutatás-Fejlesztés, 6(28). 1988. 1, 2, 3–4, 5, 6.

ECSSID Bulletin, 10. 1988. 1–2(34–35), 3–4(36–37).

HungInfo, 2. 1988. 1, 2, 3.

Analecta Linguistica, 1987. 2., 1988. 1.

Scientometrics, 1988.*

A Könyvtár kiadásában megjelent munkák nyomdai ívszáma:

/-gal jelzett kiadvány ívszámát az adat nem tartalmazza/*

	1987	1988
összesen:	308,8 nyomdai ív	414,2 nyomdai ív
ebből:		
saját szerkesztésű és nyomású	236,7	247,3
saját szerkesztésű, külső nyomású	59,1	88,0
szellemi kiadású	13,0	25,0
xerox előállításban	—	53,9

Nyomdai teljesítmény oldalnyomásban:

összesen:	2 281 100 oldalnyomás	2 244 200 oldalnyomás
ebből:		
MTAK Könyvtár kiadványai	643 000 oldalnyomás	1 174 800 oldalnyomás
Kult. főirány kiadványai	1 347 600 oldalnyomás	959 800 oldalnyomás
üzemviteli nyomtatványok	310 500 oldalnyomás	109 600 oldalnyomás

11. NEMZETKÖZI KAPCSOLATOK

11.1 Külföldi kiküldetések, tanulmányutak

Ország	Kiküldetési alkalmak száma	Napok száma
Ausztria	5	55
Bulgária	2	14
Csehszlovákia	7	58
Dánia	2	10
Franciaország	2	127
Hollandia	1	6
Irország	1	6
Izrael	1	5
Jugoszlávia	2	• 8
Lengyelország	2	20
Nagy-Britannia	4	45
NDK	5	28
Norvégia	1	4
NSZK	6	181
Nyugat-Berlin	1	2
Olaszország	1	61
Svájc	2	10
Szovjetúnió	2	14
Törökország	1	7
Tunézia	1	5
USA	1	10
	50	676

Összesen 28 fő, 50 kiküldetési alkalommal 676 napot töltött 21 különböző országban, részben akadémiai finanszírozással, részben részleges akadémiai vagy könyvtári támogatással vagy pedig külföldi meghívással.

11.2 Külföldi kutatók és látogatók

Artzi P.	egyetemi tanár	Izrael
Badurová A.	osztályvezető	Csehszlovákia
Barany G.	történész egy. tanár	USA
Bareja A.	orientalista	Lengyelország
Bianchi G.	főtitkár	Olaszország
Bichis R.	osztályvezető	Románia
Bitó M.	professzor	Japán
Bloomfield B. C.	igazgató	Nagy-Britannia
Bonitz M.	tudományos tanácsadó	NDK
Bouche P.	tudományos munkatárs	NDK
Campbell N.	alapítvány eln. feleség	USA
Carnilley M.	egyetemi tanár	Izrael
Csizmadia J.	történész	Ausztria
Csáky M.	színházkutató	Ausztria
Czaganyová Z.	egyetemi hallgató	Csehszlovákia
Czerwon H–J.	tudományos munkatárs	NDK
Daphne A.	egyetemi tanár	Izrael
Dent R.	újságíró	Nagy-Britannia
Dittmar M.	tudományos kutató	NDK
Djacsenko I. A.	főinspektor	Szovjetunió
Dolby L.	egyetemi hallgató	USA
Dressel H.	osztályvezető	NDK
Eghe L.	kutató	Belgium
Eshuals R.	orientalista	Franciaország
Estivals R.	kutató	Franciaország
Eto H.	egyetemi tanár	Japán
Fishof I.	hebraista	Izrael
Fröhlich G.	aspiráns	Csehszlovákia
Fu Z.	első titkár	Kína
Fujimoto K.	egyetemi tanár	Japán
Fumigalli P.	hivatalvezető	Vatikán
Fülöp L.	tudományos kutató	Hollandia
Gehring E.	tudományos főmunkatárs	NDK
Geyr-Schweppenburg-Salamon G.	történész	NSZK
Gillinger A.	orvos	Csehszlovákia
Goldberg S.	orientalista	Franciaország
Gribaudo G.	tudományos munkatárs	Olaszország
Gros Louis R. R.	hebraista	USA
Guszev I. Sz.	tudományos munkatárs	Szovjetunió
Hanf M.	tudományos kutató	NDK
Havanova O.	ösztöndíjas	Szovjetunió
Hejnic J.	tudományos kutató	Csehszlovákia
Herzog A.	muzikológus	Izrael
Hiller R.	kutató	NDK

Hirota M.	alapítvány vezetője	Japán
Hobson A.	könyvtáros	Nagy-Britannia
Hochbaum J.	üv. elnök	USA
Jeanneau E.	tudományos kutató	Franciaország
Janosi, P. E. de	elnökhelyettes	USA
Jiráková V.	osztályvezető	Csehszlovákia
Kabdebo Th.	könyvtárigazgató	Irország
Kacic L.	zenetörténész	Csehszlovákia
Kadarkay A.	egyetemi tanár	USA
Kananen T.	nyelvész	Finnország
Karpat K.	turkológus	USA
Kasparová J.	könyvtáros	Csehszlovákia
Keller L.	elnök	USA
Kley G.	művészettörténész	NDK
Koblensky W.	orientalista	Olaszország
Kokkonen O.	főigazgató	Finnország
Korczak-Michalewski S.	nyelvész	Lengyelország
Kretschmer H.	tudományos munkatárs	NDK
Kubiková V.	osztályvezető helyettes	Csehszlovákia
Kyselica Fr.	igazgató	Csehszlovákia
Leontyeva V. N.	tudományos főmunkatárs	Szovjetunió
LePair C.	igazgató	Hollandia
Loewy H.	irodalomtörténész	NSZK
Lorant A.	irodalomtörténész	Franciaország
Lyer R.	főosztályvezető	Csehszlovákia
Medhurst R.	igazgató	Nagy-Britannia
Mendez Miaja, A.	tudományos munkatárs	Spanyolország
Mészáros A.	tudományos kutató	Csehszlovákia
Meyriat J.	egyetemi tanár	Franciaország
Moffatt E. L.	könyvtáros	Nagy-Britannia
Morovics M.	történész	Csehszlovákia
Nádasdi I.	tanár	Belgium
Olansky F.	tudományos kutató	Csehszlovákia
Penavin O.	irodalomtörténész	Jugoszlávia
Perez L. M.	kutató	Kuba
Péteri Gy.	gazdaságtörténész	Svédország
Pocsi L.	mérnök	Svájc
Pyle C.	tudományos munkatárs	USA
Reynolds R.	egyetemi tanár	Kanada
Rosenbaum D.	hebraista	Franciaország
Sagner S.	könyvkereskedő	NSZK
Sagner O.	könyvkereskedő	NSZK
Schmelzer H.	egyetemi tanár	Svájc
Séd-Rajna G.	kutató	Franciaország
Semberko L. N.	tudományos főmunkatárs	Szovjetunió
Shatzmiller J.	egyetemi tanár	Kanada
Soós K.	aspiráns	Szovjetunió

Stefanova Borissova D.	tanár	Bulgária
Strohmaier G.	egyetemi tanár	NDK
Suchonen I.	nyelvész	Finnország
Sueo Y.	egyetemi tanár	Japán
Szénássy Z.	tanár	Csehszlovákia
Todorov R.	tudományos munkatárs	Bulgária
Tsunoyama Y.	egyetemi tanár	Japán
Tsushima K.	első titkár	Japán
Urbach E.	akadémia ex-elnöke	Izrael
Valle del, Rodriguez C.	hebraista	Spanyolország
Vermes G.	egyetemi tanár	Nagy-Britannia
Wall J.	könyvtáros	Nagy-Britannia
Wu K.	hivatalvezető	Kína
Wydra D.	tudományos kutató	USA
Zahradil J.	igazgató	Csehszlovákia
Zhu Q.	hivatalvezető	Kína
Zirojevic O.	történész	Jugoszlávia

12. MUNKATÁRSOK TAGSÁGA ÉS KÖZREMŰKÖDÉSE TESTÜLETEK TEVÉKENYSÉGÉBEN

Apor Éva

MTA Orientalisztikai Bizottság
Kőrösi Csoma Társaság választmányi tag, vezetőségi tag
Magyar Nyelvtudományi Társaság
Magyar Történelmi Társulat
Modern Filológiai Társaság
Ókortudományi Társaság

Balázs Péterné

Kutatás-Fejlesztés felelős szerkesztője
Scientometrics-News rovatának szerkesztője

Bánhegyi Zsolt

Magyar Könyvtárosok Egyesülete
Modern Filológiai Társaság
Az "Analecta Linguistica" felelős szerkesztője

Bíró Júlia

Magyar Könyvtárosok Egyesülete

Braun Tibor

MTA Radioanalitikai Munkabizottság

Magyar Kémikusok Egyesülete, Radioanalitikai Munkabizottság elnöke

MTA Könyvtári Bizottság

TMB Interdiszciplináris Szakbizottság

Nemzetközi Atomenergia Ügynökség (IAEA) konzulense, szakértője

International Union of the History and Philosophy of Science Division of the History of Science – Executive Committee of the Commission on Publications

Journal of Radioanalytical and Nuclear Chemistry. Articles nemzetközi folyóirat főszerkesztője

Journal of Radioanalytical and Nuclear Chemistry. Letters nemzetközi folyóirat főszerkesztője

Scientometrics nemzetközi folyóirat szerkesztője

EASE (European Association of Science Editors)

Büky Béláné

Magyar Könyvtárosok Egyesülete

Czene Valéria

Magyar Könyvtárosok Egyesülete

Darabos Pál

Országos Könyvtárügyi Tanács Osztályozási Bizottság

Ecsedy Lajosné

Magyar Könyvtárosok Egyesülete

F. Csanak Dóra

Magyar Irodalomtörténeti Társaság

Wolfenbüttler Arbeitskreis für Geschichte des Buchwesens

Société Internationale d'Études du 18ième Siècle

Az MTA I. Osztálya Könyvtártörténeti és Bibliográfiai Munkabizottsága

Az MTA 18. századi Művelődéstörténeti Bizottsága

Az MTA Irodalomtudományi Intézete 18. századi Munkaközössége

Fekete Gézáné

HungInfo szerkesztője

Füredi Mihály

MTA Alkalmazott Nyelvészeti Munkabizottság

Societas Linguistica Europaea

Neumann János Számítógéptudományi Társaság (Szövegfeldolgozási és Humán Alkalmazási Szakosztály)

Magyar Nyelvtudományi Társaság

Tudományos Ismeretterjesztő Társulat (Idegennyelvi Szakosztály)

Gerzsenyi Istvánné

Magyar Könyvtárosok Egyesülete

Hatos Géza

Magyar Történelmi Társulat

Hay Diana

Magyar Orvostörténeti Társaság

Société Internationale d'Études du 18ième Siècle

Magyar Levéltárosok Egyesülete

Káldos János

Az MTA I. Osztálya Reneszánsz és Barokk Munkabizottsága

Kiss Sándorné

Magyar Könyvtárosok Egyesülete

Klein Ágnes

Magyar Kémikusok Egyesülete

MOTESZ Gyógyszerészeti Társaság

Kolthay Tiborné

OPAKFI Mikrofilm Szakcsoport

Körösine Merkl Hilda

Modern Filológiai Társaság

Állami Nyelvvizsga Bizottság

International Associations for Scandinavian Studies (IASS)

Körmendy Kinga

Magyar Könyvtárosok Egyesülete

Ókortudományi Társaság

Nemzetközi Magyar Filológiai Társaság

Láng Klára

Optikai, Akusztikai és Filmtechnikai Egyesület, Mikrofilm Szakcsoport

Madarasi Béláné

Magyar Könyvtárosok Egyesülete

Mészáros Piroška

Magyar Könyvtárosok Egyesülete

Mokáyné Nagy Katalin

Magyar Nyelvtudományi Társaság
Nemzetközi Magyar Filológiai Társaság
Eszt Anyanyelvi Társaság (Tartu)

Murányi Lajos

Magyar Könyvtárosok Egyesülete

N. Abaffy Csilla

Magyar Nyelvtudományi Társaság

Németh Éva

Tudományos Ismeretterjesztő Társulat

Pesty Mónika

Ökortudományi Társaság

Pénzesné Mezős Lujza

Elelmiszertudományi Társaság

Pétervári Lászlóné

MTA Textológiai Bizottságának titkára

Rejtő István

MTA Könyvtári Bizottság titkára
MTA Nyelv- és Irodalomtudományok Osztálya, Textológiai Bizottság
MTA Nyelv- és Irodalomtudományok Osztálya, Sajtótörténeti Munkabizottság
Magyar Irodalomtörténeti Társaság
Magyar Újságírók Szövetsége
Magyar Könyvszemle szerkesztőbizottság
Magyar Tudomány szerkesztője

Ritoók Zsigmondné

Az MTA I. Osztálya Könyvtártörténeti és Bibliográfiai Munkabizottsága
Az MTA I. Osztálya Reneszánsz és Barokk Bizottsága
Az MTA Művelődéstörténeti Bizottsága
Egyházi Könyvtárak Felügyelőbizottsága
Nemzetközi Magyar Filológiai Társaság
Ökortudományi Társaság

R. Marth Hildegard

Modern Filológiai Társaság spanyol-portugál Szakosztálya

Rózsa György

MTA Könyvtári Bizottság társelnöke
 ECSSID Executive Committee tagja, az Editorial Board elnöke, az ECSSID Bulletin főszerkesztője
 Kutatás-Fejlesztés főszerkesztője
 Társadalomtudományi Információs Munkacsoport elnöke
 Magyar UNESCO Bizottság
 MISZON Rendszertanács magyar képviselője
 Országos Könyvtárügyi Tanács
 Kultúrális és Történelmi Emlékeink feltárása, nyilvántartása és kiadása c. kutatási főirány
 Koordináló Tanács tagja
 Magyar ENSZ Társaság Intéző Bizottság
 MTA Bibliológiai Munkaközösség társelnöke
 MTA MSzMP Kutatáspolitikai Munkabizottság
 ELTE/BTK Könyvtár tanszék mb. előadó, c. egy. tanár

Rozsonдай Béláné

Magyar Könyvtárosok Egyesülete
 Ókortudományi Társaság
 Papír- és Nyomdaipari Műszaki Egyesület Restaurátor Szakosztály
 OKT Állományvédelmi Szakbizottság
 ”Szép magyar könyv” verseny fősűrőjének tagja

Schubert András

Magyar Biofizikai Társaság elnökségének tagja

Somlai György

Kőrösi Csoma Társaság
 Kőrösi Csoma Memorial Symposium Nemzetközi Állandó Bizottság titkára

Sz. Garai Judit

Magyar Könyvtárosok Egyesülete

Szakács Gyuláné

Magyar Könyvtárosok Egyesülete

Szilágyi Gáborné

Kőrösi Csoma Társaság

Szlafkayné Tibay Andrea

Magyar Könyvtárosok Egyesülete
 Szabó Ervin Kör

Tarcsai Mihályné

Optikai, Akusztikai és Filmtechnikai Egyesület, Mikrofilm Szakcsoport

Telcs András

Bólyai János Matematikai Társulat

Magyar Könyvtárosok Egyesülete

Telegdy-Kováts Magda

Magyar Kémikusok Egyesülete

Tóth Kálmán

Magyar Néprajzi Társaság

Tőkés László

OPAKFI Mikrofilm Szakcsoport

Magyar Néprajzi Társaság

Vargyas Péter

Ökortudományi Társaság

Kőrösi Csoma Társaság

Vidámi Istvánné

Magyar Könyvtárosok Egyesülete

Vitályos László

Magyar Könyvtárosok Egyesülete

Wojtilla Gyula

Asiatic Society of Bengal

Linguistic Society of India

Kőrösi Csoma Társaság választmányi tagja

Kőrösi Csoma Emlékapoló Bizottság

Magyar Levéltárosok Egyesülete

Ökortudományi Társaság

Zsindely Sándor

International Committee for Studies of Bauxites Alumina and Aluminium (ICSOBA)

13. MUNKATÁRSOK PUBLIKÁCIÓI, ELŐADÁSAI

Apor Éva

The Oriental Collection of the Library of the Hungarian Academy of Sciences and its Turkish MSS. Előadás. Istanbul.

The Hebrew Collection of the Library of the Hungarian Academy of Sciences. Előadás. New York.

Sorozatszerkesztés: Keleti Tanulmányok 7. köt.

Babus Antal

Két könyv Pilinszkyről.

= Napjaink, 1988. 4. 31–32. p.

Az embertől az emberiségig. Szergej Zalgin esszéi.

= Napjaink, 1988. 6. 30. p.

Braun Tibor

The newest version of the facts and figures on publication output and relative citation impact of 100 countries. 1981–1985. (Társszerzők: Glänzel W., Schubert A.)

= Scientometrics, 1988. 13. 181–188. p.

Scientometric versus socio-economic indicators. Scatter plots for 51 countries. 1978–1980. (Társszerző: Schubert A.)

= Scientometrics, 1988. 13. 3–9. p.

The newest version of the facts and figures on publication output and relative citation impact in the life sciences and chemistry. 1981–1985. (Társszerzők: Glänzel W., Schubert A.)

= Scientometrics, 1988. 14. 3–15. p.

Cross-national comparison of scientometrics indicators.

In: Information research. Research methods in library and information science. Ed. N. Tudor-Silovic and I. Mihet. 1988. 201–211. p. (Társszerzők: Glänzel W., Schubert A.)

CD-ROM ante portas. (Társszerzők: Rózsa Gy., Telcs A.)

= Magyar Tudomány, 1988. 2. 119–124. p.

Against absolute methods. Relative scientometric indicators and relational charts as evaluation tools. (Társszerzők: Schubert A., Glänzel W.)

In: Handbook of quantitative studies of science and technology. Ed. A. van Raan. 1988. Elsevier. 137–176. p.

Darabos Pál

Hamvas Béla: Közös értékrend. Válogatás esszéiből és életművének teljes bibliográfiája. Bev. és a bibliográfiát összeáll.: Darabos Pál. Bp. 1988. FESZEK. 259 p.

Dul Antal

Hamvas Béla: A láthatatlan történet. Bp. 1988. Akad. K. Dul Antaltól:

– Bevezető tanulmány 7–16. p.

– Életrajzi adatok 170–171. p.

Hamvas Béla életrajzi adatai és művei.

In: Scientia sacra. Bp. 1988. Magvető. 573–577. p.

A hely géniusza, a géniusz helye – Hamvas Béla nemzetkarakterológiája.

= Életünk, 1988. márc. 225–228. p.

F. Csanak Dóra

Fülep Lajos levele Papinihoz.

= Kortárs, 1988. 9. 87–96. p.

Fekete Gézáné

Az Akadémia 1831–1858 között alapított jutalomtételei és előzményei. Bp. 1988. MTAK. 229 p.

Évszázadok kultúrája a Magyar Tudományos Akadémia Könyvtárában. Szerk.: Fekete Gézáné. Bp. 1988. MTAK. 170 p.

Füredi Mihály

A szakirodalmi információs rendszer továbbfejlesztése a Magyar Tudományos Akadémia Könyvtárában.

= Orvosi Könyvtáros, 1988. 3. 238–244. p.

A mai magyar széppróza statisztikai vizsgálata.

In: A magyar nyelv rétegződése. A Magyar Nyelvészek IV. Nemzetközi Kongresszusának előadásai. I. Szerk.: Kiss J. és Szűts L. Bp. 1988. Akad. K. 336–349. p.

Kovács Magda: Angol-magyar mikroszámítógép-mikroelektronikai értelmező szótár. Bp. 1987. Akad. K. 253 p. (Ismertetés)

= Magyar Nyelvőr, 1988. 2. 238–240. p.

Hogyan készíthetnénk ma gyakorisági szótárt? Előadás. Russzisztika '88 konferencia, KLTE Debrecen. 1988. jan. 28.

Nemes Zoltán kvantitatív nyelvészeti munkásságának értékelése. Előadás. Magyar Nyelvészek V. Nemzetközi Kongresszusa. ELTE Bp. 1988. aug. 29.

A számítógépek humán alkalmazásáról. (Nyelvészet – könyvtárügy.) Előadás. Számítástechnika a tanárképzőn c. konferencia, Janus Pannonius Tudományegyetem. Tanárképző Kar, Pécs. 1988. nov. 24.

A szerzőség megállapításának számítógépes nyelvészeti módszerei. Előadás. KLTE Debrecen. 1988. dec. 1.

Glänzel Wolfgang

The newest version of the facts and figures on publication output and relative citation impact of 100 countries. 1981–1985. (Társszerzők: Braun T., Schubert A.)
= *Scientometrics*, 1988. 13. 181–188. p.

The newest version of the facts and figures on publication output and relative citation impact in the life sciences and chemistry. 1981–1985. (Társszerzők: Braun T., Schubert A.)
= *Scientometrics*, 1988. 14. 3–15. p.

Characteristic scores and scales in assessing citation impact. (Társszerző: Schubert A.)
= *Journal of Information Science*, 1988. 123–127. p.

A characterization of the normal distribution.
= *Studia Scientiarum Mathematicarum Hungarica*, 1988. 89–91. p.

Theoretical and empirical studies of the tail of scientometric distributions. (Társszerző: Schubert A.)

In: L. Egghe-R. Rousseau: *Infometrics* 87/88. 1988. Elsevier. 75–83. p.

Against absolute methods. Relative scientometric indicators and relational charts as evaluation tools. (Társszerzők: Braun T., Schubert A.)

In: *Handbook of quantitative studies of science and technology*. Ed. A. van Raan, 1988. Elsevier. 137–176. p.

Cross-national comparison of scientometric indicators. (Társszerzők: Braun T., Schubert A.)
In: *Information research methods in library and information science*. Ed. N. Tudor-Silovic and I. Mihel. 1988. 201–211. p.

Journal citation measures: A concise review. (Társszerző: Todorov R.)
= *Journal of Information Science*, 1988. 47–56. p.

Hay Diana

Akadémiai levéltárosok nemzetközi tanácskozásai. (Társszerző: Wojtilla Gy.)
= *Levéltári Szemle*, 1988. 1. 99–100. p.

Horányi Károly

Kandidátusi és doktori disszertációk. (1980. január 1 – 1984. december 31.) Bp. 1988. MTAK. 196 p.

Klein Ágnes

Korszerű szakirodalmi szolgáltatások az MTA Könyvtárában. Előadás. Debreceni Akadémiai Bizottság. Debrecen. 1988. febr. 11.

Körmendy Kinga

A Magyar Tudományos Akadémia Könyvtára Kézirattárában őrzött pedagógiai vonatkozású kéziratok jegyzéke. (Társszerző: Mázi Béla) Bp. 1988. OPKM. 149 p.

A magyar ókortudomány bibliográfiája 1951–1975. Bp. 1986. Akad. K. 971 p. (Ismertetés)
= *Magyar Tudomány*, 1988. 6. 482–483. p.

Kőrösi Andrásné

Romantika és reálpolitika B. Björnson leveleiben és beszédeiben 1907–1908. Előadás. IASS XVII. Konferenciája. Zürich. 1988. aug. 7–12.

B. Björnson és az Osztrák-Magyar Monarchia. Előadás. Skandinavisztikai Napok. ELTE BTK. 1988. ápr. 22–23.

A Björnson-ügy.

= Skandinavisztikai Füzetek, 1988. 135–145. p.

Mázi Béla

A Magyar Tudományos Akadémia Könyvtára Kézirattárában őrzött pedagógiai vonatkozású kéziratok jegyzéke. (Társszerző: Körmendy Kinga) Bp. 1988. OPKM. 149 p.

Desseffy Gyula Mór naplójegyzetei az 1844. évi Komárom megyei tisztújításról.

= Levéltári Szemle, 1988. 4. 59–70. p.

Mészáros Piroska

Az elmúlt húsz évben tapasztalható tendenciák a vezetéstudományban.

= Vezetéstudomány, 1988. 2. 52–53. p.

Mokányné Nagy Katalin

Nabljudenija nad lekszikoj zsvotnovodsztva vengerszkij jazükövuh osztrovkov vosztocsnogo Zakarpatya III.

= Szovetszkoe Finno-ugrovedenie, 1988. 1. 43–47. p.

Murányi Lajos

Székesfehérvár 1688. évi felszabadítása az MTA Könyvtárának két korabeli, német nyelvű újságlevelén.

= Fejér megyei Könyvtáros, 1988. 1. 53–74. p.

N. Abaffy Csilla

Kriza-kódex. 1532. A nyelvemlék hasonmása és betűhű átirata. Közzéteszi N. Abaffy Csilla. Bp. 1988. MNyT. 86, XIV, 86 p.

Németh Éva

Könyvtárosok és a gépesítés. (Összeállítás)

= Kutatás-Fejlesztés, 1988. 3–4. 274–280. p.

Tudományos élet Észak-Európában. (Összeállítás)

= Kutatás-Fejlesztés, 1988. 5. 372–389. p.

Pálfalvi Lajos

A Res Publica című lengyel folyóiratról.

= Nagyvilág, 1988. 8. 1242–1243. p.

Vincenz-konferencia Budapesten.
= Magyar Hírlap, 1988. dec. 2. 8. p.

Pétervári Lászlóné

Mikszáth Kálmán összes művei. 81. köt. Sajtó alá rend.: Rejtő István és Péterváriné Erdey-Grúz Helga. Bp. 1988. Akad. K. 527 p.

Rózsa György

Information: from claims to needs. National aptitudes for international co-operation in scientific information economy. Bp. 1988. Kultura—Library of HAS. 202 p.

Ism.: Šoltéssová, L.: Ekonomika vedeckých informácií.
= Čítateľ (Bratislava), 1988. 11. no. 422—423. p.

Potrebnosť v informacionnej politike i hranicü ee oszucsesztvlenija v VNR.
= Problemü Informacionnüh Sziszem, 1987. 3. 42—45. p.

Les technologies nouvelles de la communication et le livre: l'utilisation du CD-ROM.
= Revue de Bibliologie, Schéma et Schématisation, 1988. No. 29. 57—59. p.
(Előadás: Bibliológiai Konferencia, Tunis, 1988. III. 19—22.)

CD-ROM ante portas. Az MTA Könyvtárának kapuja kitárva. (Társszerzők: Braun Tibor, Telcs András)
= Magyar Tudomány, 1988. 2. 119—124. p.

Az értelmiségi tehetséggondozás: Az Akadémiai Könyvtár programjából.
= Magyar Tudomány, 1988. 11. 887—889. p.

Információ: az igényektől a szükségletekig. Nemzeti adottságok és nemzetközi együttműködés a tudományos információgazdálkodásban. Akadémiai doktori értekezés tézisei.

I. rész. = Könyvtáros, 1988. 7. 384—389. p.

II. rész. = Könyvtáros, 1988. 8. 455—458. p.

Különvélemény: igaz-e a húszéves lemaradás?
= Könyvtáros, 1988. 8. 466—467. p.

Könyvtártörténeti adalékok és flekkes históriák.
= Könyvtáros, 1988. 10. 610—612. p.

Két reformkor mezsgyéjén. Előszó.

In: Évszázadok kultúrája a Magyar Tudományos Akadémia Könyvtárában. Bp. 1988. MTAK. 12. p.

Szakirodalmi információt mindenkinek! Fejlesztések az Akadémia Könyvtárában.
= Népszabadság, 1988. jan. 15. 4. p.

Információs társadalom.
= Népszabadság, 1988. okt. 15. 13. p.

Gondolatok egy könyvtárban. Beszélgetés Rózsa György főigazgatóval az új könyvtáráépület megnyitása alkalmából. Riporter: Bóday Márta.
= Képes 7, 1988. nov. 26. 14—17. p.

Új épületben az Akadémiai Könyvtár. Ősnyomtatvány és floppy. Beszélgetés Rózsa György főigazgatóval az új könyvtárépület megnyitása alkalmából. Riporter: Torda István.
= Ország-Világ, 1988. dec. 7. 14–15. p.

Királyi többes. Hozzászólás a nyilvánosság-vitához.
= Élet és Irodalom, 1988. nov. 18. 5. p.

Információgazdákodás az intenzív gazdaságra történő áttérés körülményei között. Előadás.
II. Információgazdasági tudományos tanácskozás. Budapest, 1988. nov. 17–18. 25 p. Gépirat.

A magyar könyvtárügy helyzetéről, perspektíváiról, a nemzetközi együttműködés lehetőségeiről. Előadás. Berzsenyi Dániel Tanárképző Főiskola, Szombathely. 1988. nov. 15.

A szakirodalmi információ forrásairól. Előadás, a TMB szervezésében a tudományos továbbképzési ösztöndíjasok részére. 1988. nov. 16.

Information in society in a historical approach. ECSSID V. általános konferencia, Aalborg, 1988. okt. 13–15. Előadás.

Rózsáné Nagydiósi Stella

Science Citation Index, Social Science Citation Index, Arts and Humanities Citation Index használata. Előadás. 1988. nov. 21.

Ritoók Zsigmondné

Erasmus und die ungarischen Intellektuellen des 16. Jahrhunderts.

In: Erasmus und Europa. Wolfenbütteler Abhandlungen zur Renaissanceforschung, 7. 1988. 111–128. p.

A gyulafehérvári Hunyadi síremlékről. Előadás.

– MTA Irodalomtudományi Intézete. 1988. jan. 20.

– Magyar Nemzeti Galéria Középkori Osztálya. 1988. febr. 18.

Le rôle médiateur de la Hongrie dans la mission protestante à l'Est. Előadás. Tours. 1988. júl. 4.

S. Fürth Éva

Mikszáth Kálmán összes művei. 83. köt. Sajtó alá rend.: S. Fürth Éva és Rejtő István. Bp. 1988. Akad. K. 352 p.

Schubert András

The newest version of the facts and figures on publication output and relative citation impact of 100 countries. 1981–1985. (Társszerzők: Braun T., Glänzel W.)

= Scientometrics, 1988. 13. 181–188. p.

Scientometric versus socio-economic indicators. Scatter plots for 51 countries. 1978–1980. (Társszerző: Braun Tibor)

= Scientometrics, 1988. 13. 3–9. p.

The newest version of the facts and figures on publication output and relative citation impact in the life sciences and chemistry. 1981–1985. (Társszerzők: Braun T., Glänzel W.)

= Scientometrics, 1988. 14. 3–15. p.

Characteristic scores and scales in assessing citation impact. (Társszerző: Glänzel W.)
= Journal of Information Science, 1988. 14. 123–127. p.

Theoretical and empirical studies of the tail of scientometric distributions. (Társszerző: Glänzel W.)

In: L. Egghe-R. Rousseau: Infometrics 87/88. 1988. Elsevier. 75–83. p.

Against absolute methods. Relative scientometric indicators and relational charts as evaluation tools. (Társszerzők: Braun T., Glänzel W.)

In: Handbook of quantitative studies of science and technology. Ed. A. van Raan. 1988. Elsevier. 137–176. p.

Cross-national comparison of scientometric indicators. (Társszerzők: Braun T., Glänzel W.)

In: Information research methods in library and information science. Ed. N. Tudor-Silovic and I. Mihel. 1988. 201–211. p.

Szabó Istvánné

Mikszáth Kálmán összes művei. 82. köt. Sajtó alá rend. Rejtő István–Sz. Garai Judit. Bp. 1988. Akad. K. 453 p.

Szilágyi Gáborné

Turkologischer Anzeiger. 13. Bd. Wien, Inst. für Orientalistik. 250 p.

Szlafkay Attila

Perspektivikus alternatíva-jelző: Nicolae Balota.

= ef-Lapok, 1988. 4–5. 91. p.

Telcs András

Optikai karakter olvasó rendszerek könyvtári alkalmazásai.

= Tudományos és Műszaki Tájékoztatás, 1988. 10. 439–449. p.

CD-ROM adatbázisok az MTA Könyvtárában.

= Magyar Elektronika, 1988. 4. 28–32. p.

CD-ROM ante portas. (Társszerzők: Braun T., Rózsa Gy.)

= Magyar Tudomány, 1988. 2. 119–124. p.

Korszerű szakirodalmi szolgáltatások az MTA Könyvtárában. Előadás. Debreceni Akadémiai Bizottság. Debrecen. 1988. febr. 11.

Tőkés László

Az MTA Könyvtára betűrendes katalógusának mikrofilmezése. Előadás. OSZK–OPAKFI–M. Könyvtáros Egy. 1988. máj. 18.

Vekerdi László

Utószó. In: Várkonyi Nándor: Az elveszett paradicsom. Pécs, 1988. Baranya Megyei Könyvtár. 238–253. p.

Quark konstrukció? Quark konspiráció?

= Természet Világa, 1988. 1. 40. p.

Egy magyar gondolkozó. (Hamvas Béla három könyve.)

= Mozgó világ, 1988. 4. 117–124. p.

Magyar természettudósok száz évvel ezelőtt: visszatekintés 1588-ból.

= Természet Világa, 1988. 6. 248–250. p.

Magyar agrártörténeti életrajzok. Szerk. Für Lajos és Pintér János. 1. köt.

= Forrás, 1988. 12. 84–87. p.

A Négy Könyv terve. Németh László konferencia. Hódmezővásárhely, 1988. ápr. 8. Bp. 1988. TIT. 37–42. p.

Az okkult igézetében.

= Forrás, 1988. 8. 84–92. p.

Vitályos László

Csapodi Csaba–Tóth András–Vértesy Miklós: Magyar könyvtártörténet. Bp. 1987. Gondolat. 541 p. (Ismertetés)

= Magyar Tudomány, 1988. 1. 72–74. p.

Wojtilla Gyula

VI. Konferenz der akademischen Archive sozialistischer Länder. Hrsg.: —. Budapest, 1983. Bp. 1987. MTAK. 168 p.

A mesés India. A legrégebbi magaskultúrától a XVIII. századig. Bp. 1988. Gondolat. 278 p.

Gáthy Vera: Gandhi. Bp. 1987. Akad. K. 194 p. (Ismertetés)

= Magyar Tudomány, 1988. 12. 103–104. p.

Akadémiai levéltárosok nemzetközi tanácskozásai. (Társszerző: Hay Diana)

= Levéltári Szemle, 1988. 1. 99–100. p.

Notes on Indo-Aryan terms for "ploughing" and "plough".

= Journal of Indo-European Studies, 1986. 1–2. 27–37. p.

Klaus Mylius: Geschichte der Literatur im alten Indien. Leipzig, 1983. (Ismertetés)

= Antik Tanulmányok, 1987–1988. 59–61. p.

R.A. Hueckstedt: The style of Bana. An introduction to Sanskrit prose poetry. New York–London, 1987. (Ismertetés)

= AOH, 1987. 1. 156–158. p.

O. Strauss: Kleine Schriften. Hrsg. von F. Wilhelm. Wiesbaden, 1983. (Ismertetés)

= AOH, 1987. 1. 158–159. p.

Report on my recent work on krsisastra. Előadás. Univ. Hamburg, Seminar für Kultur und Geschichte Indiens. 1988. ápr. 26.

Prolegomena zur einen deutschen Übersetzung des Kuttanamatam. Előadás. Univ. Hamburg, Seminar für Kultur und Geschichte Indiens. 1988. ápr. 29.

The Sanskrit terminology of the plough. Előadás. Univ. of Copenhagen, Department of Indian Studies. 1988. máj. 2.

Hungarian Indology. Past and present. Előadás. Univ. of Copenhagen. Department of Indian Studies. 1988. máj. 2.

Philologische Bemerkungen über einigen Strophen des Kuttanimitam. Előadás. Zentralinstitut für alte Geschichte und Archäologie. Berlin. 1988. jún. 2.

14. A KÖNYVTÁRRÓL 1988-BAN MEGJELENT CIKKEK, HIREK, KIADVÁNYISMERTETÉSEK

Tudósítás a közgyűlésről. A Könyvtár rekonstrukciója.

= Magyar Tudomány, 1988. 6. 461. p.

Megkezdtek a beköltözést. Felújított épületben az Akadémia Könyvtára.

= Esti Hírlap, 1988. szept. 19.

Új otthonban az Akadémia Könyvtára.

= MTI híradás. 1988. nov. 1.

A Magyar Tudományos Akadémia Könyvtárának avatása.

= MTI híradás. 1988. nov. 3.

Elkészült az Akadémia új könyvtáráépülete.

= Könyvtáros, 1988. 12. 746. p.

Új épületben az Akadémiai Könyvtár. Ösnyomtatvány és floppy. Beszélgetés Rózsa György főigazgatóval. Riporter: Torda István.

= Ország-Világ, 1988. dec. 7. 14–15. p.

Gondolatok egy könyvtárban. Beszélgetés Rózsa György főigazgatóval. Riporter: Bóday Márta.

= Képes 7, 1988. nov. 26. 14–17. p.

Hanthy Kinga: Az Akadémiai Könyvtár újjászületése. Teleki gróf utódai.

= Magyar Nemzet, 1988. nov. 1.

V. Gy.: Minden olvasó kényelmét szolgálja. Elkészült az Akadémia új könyvtáráépülete.

= Népszabadság, 1988. nov. 2.

Akadémiai Könyvtár. Elkészült az új épület.

= Esti Hírlap, 1988. nov. 1.

Közel kétfélmillió példány. Új épületben az Akadémiai Könyvtár.

= Magyar Hírlap, 1988. nov. 2.

Felavatták az MTA Könyvtárát.

= Magyar Nemzet, 1988. nov. 4.

Felavatták az Akadémia Könyvtárát.

= Népszabadság, 1988. nov. 4.

További híradások az MTA Könyvtár megnyitásáról:

Népszava, 1988. nov. 2.

Népújság (Tolna), 1988. nov. 2.

Népszava, 1988. nov. 3.

Fejérmegyei Hírlap, 1988. nov. 3.

Népújság (Heves), 1988. nov. 3.

Magyar Hírlap, 1988. nov. 4.

Daily News, 1988. nov. 4., nov. 5.

Szabad Föld, 1988. nov. 18.

Evszázadok kultúrája a Magyar Tudományos Akadémia Könyvtárában. Szerk. Fekete Gézané. Bp. 1988. MTAK. 170 p.

Körmendy Kinga—Mázi Béla: A Magyar Tudományos Akadémia Könyvtára Kézirattárában őrzött pedagógiai vonatkozású kéziratok jegyzéke. Bp. 1988. OPKM. 149 p. (Magyar neveléstörténet forrásai. I.)

Fráter Jánosné: Az MTA Könyvtári Bizottságának iratai 1866–1949. Bp. 1988. MTAK. 146 p.

Rózsa György: Értelmiségi tehetséggondozás: az Akadémiai Könyvtár programjából.

= Magyar Tudomány, 1988. 11. 887–889. p.

Kovács József László: Akadémiai könyvtári műhely. [Kiadványtevékenység].

= Tudomány, 1988. 12. 70–71. p.

Nagydoktori disszertációt védett meg Rózsa György, a Magyar Tudományos Akadémia Központi Könyvtárának főigazgatója.

= Könyvtáros, 1988. 6. 371. p.

Könyvtár [MTAK] télidőben.

= Népszabadság, 1988. febr. 1.

Braun Tibor—Rózsa György—Telcs András: CD-ROM ante portas. Az MTA Könyvtárának kapuja kitérve.

= Magyar Tudomány, 1988. 2. 119–123. p.

MTA Könyvtára. Szakirodalmi szolgáltatások.

= Delta-Impulzus, 1988. 9. 45–46. p.

Szekeres Péter: Könyvtárak mikroszámítógépen. CD-ROM az Akadémiai Könyvtárban.

= Delta-Impulzus, 1988. 1. 24–25. p.

P. E.: Katalógus, bibliográfia és lexikon "hanglemezen"?

= Könyvtáros, 1988. 8. 480–481. p.

Digitális optikai tárolóeszközök.

= Könyvtáros, 1988. 7. 429. p.

Telcs András: CD-ROM adatbázisok az MTA Könyvtárban.

= Magyar Elektronika, 1988. 4. 28–32. p.

Füredi Mihály: A szakirodalmi információs rendszer továbbfejlesztése az MTA Könyvtárban.

= Orvosi Könyvtáros, 1988. 3. 238–244. p.

Gondolatok a könyvtáROMban.

= Mikrovilág, 1988. 1. 9. p.

Brückner Huba: Fénysugarak az Akadémián.

= Számítástechnika, 1988. 6. 1, 6–7. p.

Magos Katalin: Szakirodalmi információt mindenkinek! Fejlesztések az Akadémia Könyvtárában.

= Népszabadság, 1988. jan. 15.

MTA közgyűlése. Számítógépes bemutató az MTA székházában.

= Népszabadság, 1988. máj. 11.

Számítógépes szakirodalmi információ. Díjtalan és előfizetési szolgáltatások.

= Népszabadság, 1988. máj. 22.

Brückner Huba: Optikai lemezek az Akadémián.

= Magyar Nemzet, 1988. márc. 21.

Új tudományos szolgáltatás. Elektronikus kézikönyvek az Akadémián.

= Magyar Hírlap, 1988. ápr. 8.

Kiadványismertetések

Szelestei Nagy László: Bél Mátyás kéziratos hagyatékának katalógusa. Bp. 1984. MTAK. 299 p.

Ism.: Wellmann Imre = Irodalomtörténet, 1987–1988. 2. 364–366. p.

Náday Károly–Sáfrán Györgyi: Történeti kutatások Kufsteinban. Bp. 1984. MTAK. 213 p.

Ism.: Szabó Flóris = Irodalomtörténeti Közlemények, 1986. 4. 333–335. p.

Csapodi Csaba: Catalogus collectionis codicum latinorum et graecorum. Bp. 1985. MTAK. 283 p.

Ism.: Ursula Winter = Zentralblatt für Bibliothekswesen, 1988. 5. 231–233. p.

F. Csanak Dóra: Fülep Lajos hagyatéka. Bp. 1985. MTAK. 180 p.

Ism.: Fülep Katalin = Magyar Könyvszemle, 1988. 2–3. 227–229. p.

Marth Hildegard: Dutka Ákos kéziratos hagyatéka. Bp. 1986. MTAK. 169 p.

Ism.: Kőhegyi Mihály = Magyar Könyvszemle, 1988. 2–3. 229–230. p.

Rózsa György: "Tudományok és művészségek szeretete..." Írások az MTA Könyvtáráról. Bp. 1986. MTAK. 166 p.

Ism.: Fogarassy Miklós = Könyvtári Figyelő, 1987. 6. 668–670. p.

Zircz Péter = Könyvtáros, 1988. 6. 373–375. p. (Rózsa György: Kiegészítések egy recenzióhoz. = Könyvtáros, 1988. 10. 610–611. p.)

Csapodi Csaba = Biblos, 1988. 1. 83–84. p.

Jutta Sauerstein = Zentralblatt für Bibliothekswesen, 1988. 79–80. p.

Varga András: Magyarországi magánkönyvtárak. 1. köt. Bp.–Szeged, 1986. MTAK–JATE. 259 p.

Ism.: Martyn Rady = Slavonic and East European Review, Vol 66. Part 2. 267–268. p.

Bujdosó Ernő: Bibliometria és tudománymetria. Bp. 1986. MTAK–OSZK. 217 p.

Ism.: Marton János = Könyvtári Figyelő, 1987. 6. 666–667. p.

Schubert András = Könyvtáros, 1988. 3. 178–179. p.

Toldy Ferenc: *Analecta monumentorum Hungariae historicorum literariorum*. Bp. 1986. MTAK. 402 p.

Ism.: Új Könyvek, 1988. 23. 39–40. p.

Fráter Jánosné: *A Magyar Tudományos Akadémia könyvtárosai 1831–1949*. Bp. 1987. MTAK. 158 p.

Ism.: Tóth András = Könyvtáros, 1988. 2. 112–113. p.

Taxner-Tóth Ernő: *A fiatal Vörösmarty barátainak levelezéséből*. Bp. 1987. MTAK. 183 p.

Ism.: Tóth András = Könyvtáros, 1988. 239–240. p.

Új Könyvek, 1988. 2. 40–41. p.

F. Csanak Dóra: *Egy debreceni kereskedő Nyugat-Európában. Csanak József úti levelei 1862-ből*. Bp. 1987. MTAK. 61 p.

Ism.: Új Könyvek, 1988. 12. 51–52. p.

Sugár István: *Bűbájosok, ördöngösök, boszorkányok Heves és Külső Szolnok vármegyékben*. Bp. 1987. MTAK. 294 p.

Ism.: Új Könyvek, 1988. 23. 15–16. p.

Rózsa György: *Information: from claims to needs*. Bp. 1988. MTAK–Kultúra. 202 p.

Ism.: Horváth Ágnes = Magyarország, 1988. máj. 6. 23. p.

Zircz Péter = Könyvtáros, 1988. 9. 566–567. p.

Figyelő, 1988. máj. 12. 5. p.

Horányi Károly: *Kandidátusi és doktori disszertációk 1980–1984*. Bp. 1988. MTAK. 196 p.

Ism.: Könyvtáros, 1988. 11. 667. p.

Új Könyvek, 1988. 23. 23. p.

Partiumi könyvesházak 1623–1730. Sajtó alá rend. Fekete Csaba et al. Bp.–Szeged, 1988. MTAK–JATE. 588 p.

Ism.: Új Könyvek, 1989. 2. 4–5. p.

IV. TÁRSADALMI SZERVEK MUNKÁJA

Szakszervezet

Az elmúlt nehéz és problémákkal terhes évben a Szakszervezeti Bizottság eddigi gyakorlatához híven arra törekedett, hogy a Könyvtár dolgozóinak életszínvonala a lehetőségekhez képest ne csökkenjen és érdekvédelmük csorbát ne szenvedjen. Ennek érdekében, a Könyvtár vezetőségével együttműködve, részt vett az év folyamán két ízben végrehajtott fizetésemeléssel kapcsolatos munkákban, valamint a jutalom és a prémium szétosztásában.

A Szakszervezeti Bizottság a főigazgató által a szakszervezet rendelkezésére bocsátott 450.000 Ft-ot ebédhozzájárulás címén a dolgozók közt egyenlő részben szétosztotta.

A Szakszervezeti Bizottság figyelemmel kísérte a mozgalomban végbemenő változásokat, egy-egy képviselője részt vett az ezzel kapcsolatos értekezleteken.

A tagságnak a taggyűlésen kialakított véleménye alapján az SzB azt az elképzelést képviselte, hogy a Könyvtár alapszerve a Közgyűjteményi és Közművelődési Dolgozók Szakszervezetéhez csatlakozva, a TUDOSZ-hoz hasonló tagszervezetté alakuljon, és egy majdan kialakuló szövetségi rendszerbe illeszkedjék.

A 40 százalékos bérkorrekció megvalósulása érdekében folytatott előzetes tárgyalásokra az SzB képviselői meghívást kaptak és azon részt vettek.

A korábbi évekhez hasonlóan az SzB képviselője részt vett a hetenként tartott igazgatósági értekezleteken és havonta az osztályvezetői értekezleteken.

Megszokott, rutin feladatait a Szakszervezeti Bizottság rendszeresen ellátta (segélyek, üdülés stb.). A nőnapi megemlékezést, a hagyományos Télapó ünnepséget ez évben is megrendezte. Az év folyamán két ízben sikeres kirándulást szervezett.

V. A KÖNYVTÁR 1988. ÉVI MUNKÁJÁNAK ÖSSZEGEZÉSE ÉS AZ 1989. ÉVI PROGRAMJÁNAK FŐBB JELLEMZŐI

Az 1988. év áttekintése

1988. november 3.: az új könyvtáráépület felavatása a Könyvtár több mint másfél évszázados történetének nemcsak fordulópontja, és egy nagy történelmi szakasz befejezése, hanem egy új szakasz kezdete is. Az új épületben nemcsak lehetséges, hanem szükséges is minden vonatkozásban a Könyvtár eddig is sokirányú tevékenységét bővíteni, fejleszteni.

Az új könyvtáráépület megalkotásával járó többletfeladatok és különösen az avatás évével együttjáró szükségszerű korlátozások (néhány hónapos olvasószolgálati zárás, erőkoncentráció az áttelepülésre stb.) időbeli szűkítéstől eltekintve nem okoztak mennyiségi és minőségi csökkenést különböző tevékenységekben. A Könyvtár szolgáltatásai, alkotóműhely jellege a korábbi évek színvonalán maradtak az MTA vezetősége támogatásának és a Könyvtár munkatársi gárdájának köszönhetően.

Az új könyvtáráépület megvalósítási költsége a tervezett 420 millió helyett kerekítve 500 millió lett. Ennek okai a menet közben fölmerült műszaki nehézségek, az infláció és egyéb, a szakmai-funkcionális programmal össze nem függő tényezők.

Az épület — jóllehet néhány technikai vonatkozásban hiányosságokat árul el (pl. a fűtés kiegyensúlyozatlansága, a villamoshálózat labilitása) — külső szakértői vélemény szerint a magyar építőipar kivitelezés szintjének átlagán felüli. Remélhetőleg ezt a megállapítást több év tapasztalata is igazolni fogja.

A Könyvtár az építkezés lebonyolításában sok szervezési, gazdasági és ezekkel összefüggő tapasztalatokat halmozott fel. Ezek legfontosabbika: (legalább is) magyarországi körülmények között egy, a Könyvtár építéshez-rekonstrukcióhoz hasonló vállalkozás csak a rendelő legközelebbi közreműködésével valósítható meg a siker reményében. Elképzelhető, sor kerül e tapasztalatok összegezésére és közreadására.

Az avatást követően sajtóközlemény látott napvilágot, ha jelentőségének nem is megfelelően, de foglalkozott az eseménnyel a TV és a rádió, és megkezdődött a tudományos és szak-sajtóban nagyobb lélegzetű ismertetések és elemzések közreadásának előkészítése. Ilyenek: a Magyar Tudomány tematikus száma (Pozsgay Imre, Láng István, Csapodi Csaba stb. szövegeivel), a Könyvtáros és a Tudományos és Műszaki Tájékoztatás (mindhárom folyóirat 1989. első negyedében megjelenő számaiban).

Az 1988. év pozitívumai közé tartozik, hogy a Könyvtárnak sikerült nagyban-egészben kiegyensúlyoznia az infláció következményeit, mind szolgáltatásai, mind pedig munkatársi gárdájának pénzügyei megerősítése tekintetében.

A fentiek jegyében és az éves beszámolóban részletezett adottságokra alapozva kezdi meg az új épületben az első esztendő a Könyvtár.

Az 1989. évi program főbb jellemzői

Elsőként említendő, hogy a korábbi évek működési színvonala részben megőrzendő, részben fejlesztendő.

A megőrzés tekintetében a primér szakirodalmi ellátás a legfontosabb, hogy a belső és külső infláció, valamint a forintromlás ellenére a könyv- és folyóirat és a számítógépes infor-

mációhordozók beszerzése ne essen vissza, sőt ha csekély mértékben is, de növekedjék. Ebben egyre jelentősebb szerepet játszik a kiadványcsere. Várható, hogy a Kultúrával kötött megálapodás az akadémiai rendelkezések elkülönített kezelésére megavítja a devizás folyóiratok, majd a könyvek gyorsabb és megbízhatóbb beszerzését. Ez a kísérleti program a későbbiekben kiterjeszthető az akadémiai hálózaton kívülre is.

Ugyancsak az elért színvonal megőrzése és valamelyes továbbfejlesztése a cél a számítógépes információhordozók beszerzése és szolgáltatása vonatkozásában. Itt elsősorban a CD-ROM alapú adatbázisok bővítéséről és — mind szolgáltatási, mind pedig előfizetési — használatának kiterjesztéséről van szó.

Jelentős bővülésre nyújt lehetőséget az új épület olvasóterme, több mint 120 olvasói helyével. Ennek mennyiségi és minőségi kihasználása a tárgyév egyik legfontosabb feladata. Minőség alatt itt mind a számítógépes technika alkalmazása, mind pedig a mikrofilmtechnika bevezetése értendő.

Az olvasószolgálat bővítéséhez feltétlenül megerősítendő a könyvfeldolgozó munka. Ez egyben a beszerzési munka színvonalának is egyik feltétele. Jelenleg a könyvfeldolgozás a Könyvtár egész tevékenységének leggyengébb pontja. Több ezer értékes kötet áll kihasználatlanul. Ennek egyik legfőbb oka a feldolgozás személyzetében folyamatosan bekövetkezett csökkenés. Ennek kiigazítása és szervezeti-szakmai intézkedések együttesen hozhatják meg a feldolgozásban beállott zavarok felszámolását.

Ide kell számítani az orientalisztikai anyag feldolgozásában bekövetkezett lemaradást is. A feldolgozásban jelentkező lemaradás felszámolását bonyolítja az is, hogy párhuzamosan föl kell készülni a feldolgozás gépesítésére is. Ez része a Könyvtár általános számítógépes programjának, amelynek egyik kulcskérdése a katalogizálás és az osztályozás.

Mindazonkon a területeken, amelyeken a könyvtári folyamatok számítógépesítése elkezdődött, ill. az előkészületek megtörténtek (um. kölcsönzés, csere nyilvántartás, a beszerzésnél a duplum-kiajánlás), a munkálatokat az év folyamán odáig kell juttatni, hogy teljes mértékben operatívává váljanak. Ehhez további személyi számítógépek szükségesek (a jelenlegi géppark 14 IBM kompatibilis gépből áll), reális 3–5 további gép beszerzése. Mindezzel elő lehet készíteni a beszerzés alatt álló nagyteljesítményű IBM, vagy ezzel kompatibilis gép működési feltételeit. Ez a nagy gép egyaránt szolgálja az információ-gépesítést (kifelé irányuló, jórészt előfizetési szolgáltatások) és a könyvtári folyamatok gépesítését. A gépek mellett folyamatban van gépi programok beszerzése is, ill. ilyenek kialakítása (pl. kölcsönzés, csere nyilvántartás). Szükséges mindezekhez — különösen a könyvtári folyamatok gépesítéséhez — a szakembergárda megerősítése.

A megnövekedett feladatok általában is szükségessé teszik a különböző munkafolyamatok elemzését és szükség szerint a személyzeti erősítést. A hagyományos könyvtári munkafolyamatok és szolgáltatások részbeni megszülárdításán, részbeni bővítésén túlmenően a Könyvtárnak föl kell készülnie olyan vállalkozásokban való részvételre is, amelyek beilleszthetők az intézmény tevékenységébe, de mégis bizonyos mértékig el is különülnek attól. E vállalkozás jellegű tevékenységek mindenképp a pénzügyi lehetőségek (költségvetésen kívüli források) megteremtését célozzák. Ilyen vállalkozások részben akadémiai kezdeményezésekre, részben a Könyvtár kezdeményezésére jönnek létre. Az előbbi kategóriába tartozik a K+F Informatikai Infrastruktúra Kft-ben való részvétel (a SZTAKI-val és az OSZK-val közösen), ami a nagy számítógép beszerzését teszi lehetővé, valamint néhány akadémiai intézettel (KFKI, SZTAKI stb.) és a XII. ker. Tanáccsal közösen létrehozott vállalkozás különböző tervező és szolgáltató tevékenységekre. Egyéb elképzelések is alakulóban vannak, amelyekben a Könyvtár is megtalálja helyét (pl. World Academy Budapest). Közvetlenül könyvtári érdekeltségű az a kezde-

ményezés, hogy hasonmás kiadványokért az intézmény ne csak néhány tiszteletpéldányban részesüljön, hanem a kiadvány hasznából is (pl. Helikon, Kultúra facsimile kiadások).

Mindezek egy tendencia megerősödését, ill. továbbfejlődését tanúsítják, mely tendencia a számítógépes információ előfizetési terjesztésével vette kezdetét. E tendencia által jelzett vállalkozások egyaránt szolgálják a könyvtári munka mennyiségi és minőségi növekedését, mind pedig a Könyvtár munkatársi gárdája pénzügyi helyzetének megerősítését.

A könyvtári alapfeladatok, rutinmunkák, az alkotóműhely jelleg és a vállalkozási tevékenység kombinálása indokoltá tesz bizonyos szervezeti változásokat és személyi mozgásokat.

RÖVIDÍTÉSEK JEGYZÉKE

AIB	– Association Internationale de Bibliologie
ASCA	– Automatic Subject Citation Alert
BMEK	– Budapesti Műszaki Egyetem Könyvtára
BTA	– Bolgár Tudományos Akadémia
CD-ROM	– Compact Disc Read Only Memory
CNRS	– Centre National de la Recherche Scientifique
CsTA	– Csehszlovák Tudományos Akadémia
CsTA KK-TIK	– Csehszlovák Tudományos Akadémia Központi Könyvtára – Tudományos Információs Központja
ECSSID	– European Cooperation in Social Science Information and Documentation
FID	– International Federation of Information and Documentation
FSZEK	– Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár
HPI-HELIR	– Hírlap és Postaszállítási Igazgatóság – Hírlapelőfizetési és Lapellátási Iroda
IAOL	– International Association of Orientalist Librarians
IBSZEN	– Informacionno-bibliotecsna Szisztéma po Esztesztvennum Naukam
IDICT	– Instituto de Documentation e Information Cientifica y Tecnica
IFLA	– International Federation of Libraries Association
II	– Informatikai Igazgatóság
INION	– Insztitut Naucnoj Informacii po Obscsesztvennum Naukam
ISI	– Institute for Scientific Information
ISSN	– International Standard Serial Number
KFKK	– Külföldi Folyóiratok Központi Katalógusa
KKA	– Központi Kutatási Alap
KKKI	– Központi Kémiai Kutató Intézet
KMK	– Könyvtártudományi és Módszertani Központ
KNSZ	– Kijelölt Nemzeti Szerv
KSH KDSZ	– Központi Statisztikai Hivatal Könyvtár és Dokumentációs Szolgálat
METESZ	– Műszaki és Természettudományi Egyesületek Szövetsége
MISZON	– Mezsduarodnaja Informacionnaja Szisztéma po Obscsesztvennum Naukam
MISZON AIR	– MISZON Automatizált Információs Rendszer
MKE	– Magyar Könyvtárosok Egyesülete
MKEKK	– Marx Károly Közgazdaságtudományi Egyetem Központi Könyvtára
MKOM	– Mikszáth Kálmán Összes Művei
MM	– Művelődési Minisztérium
MOTESZ	– Magyar Orvostudományi Társaságok és Egyesületek Szövetsége
NPA	– Nemzeti Periodika Adatbázis
MSZH	– Magyar Szabványügyi Hivatal
NTMIK	– Nemzetközi Tudományos-Műszaki Információs Központ
NTMIR	– Nemzetközi Tudományos-Műszaki Információs Rendszer
OKT	– Országos Könyvtárügyi Tanács

OMIKK	– Országos Műszaki Információs Központ és Könyvtár
OÖT	– Országos Ösztöndíj Tanács
OPAKFI	– Optikai, Akusztikai és Filmtechnikai Egyesület
OPKM	– Országos Pedagógiai Könyvtár és Múzeum
OSZK	– Országos Széchényi Könyvtár
OTKA	– Országos Tudományos Kutatási Alap
RKK	– Regionális Kutatások Központja
RTA	– Román Tudományos Akadémia
RZS	– Referativnij Zsurnál
SCI	– Science Citation Index
SDI	– Selective Dissemination of Information
SSCI	– Social Science Citation Index
SZBK	– Szegedi Biológiai Központ
SZUTA	– Szovjetunió Tudományos Akadémiája
SZTAI	– Számítástechnikai és Automatizálási Kutató Intézet
SWIDOC	– Social-Wetenschappelijk Informatie-en Documentatie-Centrum
TARKI	– Társadalomkutatási Informatikai Társulás
TBJ	– Társadalombiztosítási járulék
TIM	– Társadalomtudományi Információs Munkacsoport
TKB	– Társadalomtudományi Koordinációs Bizottság
TMB	– Tudományos Minősítő Bizottság
UNESCO	– United Nations Educational Scientific and Cultural Organization
VEIKI	– Villamosenergiaipari Kutató Intézet
WG	– Working Group
WIZ	– Wissenschaftliches Informationszentrum

Felelős kiadó: az MTA Könyvtárának főigazgatója

Alak: B/5 Terjedelem: 7,2 ív

Megjelenés: 1989 – Pédányszám: 120

Készült az MTA Könyvtára házi sokszorosító részlegében

Hibajegyzék

A 8.5 táblázat helyesen:

8.5 Nemzetközi cserekapcsolatok

1988-ban 5.227 külföldi partnertől 17.159 könyvtári egység érkezett. Az MTA 48 intézeti könyvtára közül 36 könyvtár 33.016 kiadvánnyal vett részt a cserében az alábbi részletezés szerint:

Társadalomtudományi könyvtárak

	cserepartnernek száma	küldött könyvtári egységek	kapott könyvtári egységek
1. Állam- és Jogtudományi Intézet	82	110	67
2. Filozófiai Intézet	9	38	25
3. " " Lukács Archivum és Könyvtár	109	165	34
4. Ipar- és Vállalatgazdaság-kutató Intézet	7	12	45
5. Irodalomtudományi Intézet	20	58	92
6. Közgazdasági Információs Szolgálat	3	17	6
7. Közgazdaságtudományi Intézet	246	610	1.208
8. Kutatás- és Szerveztelemző Intézet	2	25	-
9. Magyar Numizmatikai Társulat	80	79	69
10. Művészettörténeti Kutatócsoport	130	230	414
11. Néprajzi Kutatócsoport	350	560	290
12. Nyelvtudományi Intézet	5	-	-
13. Pszichológiai Intézet	5	20	10
14. Régészeti Intézet	422	921	612
15. Regionális Kutatások Központja Dunántúli Tudományos Intézet	75	11	72
16. Regionális Kutatások Központja Alföldi Kutatócsoport	4	7	15
17. Szociológiai Kutatóintézet	-	-	-
18. Történettudományi Intézet	132	1.602	850
19. Világgazdasági Kutatóintézet	354	14.002	2.478
20. Zenetudományi Intézet	66	331	230
Összesen:	2.101	18.798	6.517

